విడి పత్రిక ౧ అణా

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

సం॥ చందా రూ. ౬ ౧౦౩౨౩౯ ఫిబ్రవరి 17 వ తేది 1936 సోమవారము అర్ధ సం॥ చందా రూ౩.

తూపుబజారు, హైదరాబాదు - దక్కన్.

సంపుటము ౧౦ — శ్రీ యువ సం॥ మాఘ ... సోమవారము — సంచిక ౭౮

యశో విమానం

(విశ్వామిత్రుడు)

[illegible]

... Time-table ... Engagement calender ... Reserve ... Improve ... Workers ... The path of glory is strewn with thorns ...

[illegible]

హైద్రాబాదు రాష్ట్రములోని బాల్య వివాహములు

వ్యాసకర్త
ఎం. సర్వారావుగారు, బి. ఏ. ఎల్ ఎల్. బి.

“శారదాబిల్లు” అను పేరట ఏప్రెల్ ౧౯౩౦ సంవత్సరము నుండి అమలులోనికి వచ్చిన చట్టము బ్రిటిషిండియాలో తప్ప తక్కిన చోట్లలో అమలులో లేదు. అయినను కాశ్మీరు, బరోడా, మైసూరు మొదలగు సంస్థానములలో (Native States) ఆ యా శాసన సభలవారు. ఇటువంటి చట్టమునే తమప్రాంతములకు యేర్పరచిరి. సనాతనులు, ఈ విషయమై ఆక్షేపించుట సహజము. ఏలన వారు పూర్వమునుండియున్న యాచారమును మానుకొనుటకు ఇచ్ఛగొనరు. మన హిందూశాస్త్ర ప్రకారము రజస్వలానంతరము వివాహము జరుపుట తప్పని సనాతనులను, మన శాస్త్రములలో వివాహముల గూర్చి యెన్నియో యాక్షేపణలు యెన్నియో గలవు. ఏ హిందూ సనాతనుని సర్గకము ... అనేక వ్యాఖ్యానములు గలవు. ఏమైనను అటువంటి కట్టుబాటులు మన శాస్త్రములలో కలవని మనము ఒప్పుకొనినను, కాలము మారినది, ... మన హిందూ ప్రజల శ్రేయస్సుకొఱకై యేర్పరచుకొనవచ్చును.

కొలదికాలము క్రిందట మన హిందూ సంఘములో రెండు మార్పులు కల్గినవి. అవి యేవన: మొదటిది హిందూదేశములో సహగమనాచారమును లార్డు విలియం బెంటింకు ప్రభువుగారు వైస్రాయిగా యుండగా హిందువులలో భర్త మరణించిన, భార్య యిష్టపూర్వకముగా సహగమనము చేయుటకై భర్తతో కూడా చితిపైబడి ప్రాణమును గోల్పోవుచుండెను. ఈ యాచారమును తొలగించుటకై శ్రీ రాజా రామమోహనరాయిగారు చాలా ప్రచారము సలిపి తుదకు దిగమంచిరని చెప్పవచ్చును. ఈ యాచారము అప్పటి కాలములో యాచరణలో యుండుటచేసి, మఱియు కొన్ని సందర్భములలో భార్యను బలాత్కారముగా, ఆమెకు ఇష్టములేనప్పుడు గూడను, భర్తచితిపైవేసి, ప్రాణమును గోల్పోవునటులు కొందఱు హిందువులు చేయుచుండుటచేసి, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు, పై యాచారమును మరొకసారి మాన్పించి, “సతి” అని పిలువబడుచుండిన పై యాచారమును, శాసన ప్రకారము, పైపేర్కొనబడిన వైస్రాయిగారు పదవిలో యుండగానే, రద్దుచేయించిరి. అంతర్వాత క్రమక్రమముగా శిక్షణపొందినవారలగుమనవారియు, మనహిందువులుకూడా ఆ యాచారము సరియైనదికాదని తలచియుండిన యుండవచ్చును, ఆ యాచారమును మానుకొనిరి సనాతనులు. ఆకాలములో ఈ విషయమై తమ అసమ్మతిని తెలియజేసియుండవచ్చును అయితే నిష్ప్రయోజనమైనది. రెండవది. సనాతనులు వెధవరాండ్రు వివాహమాడుట మన మతమునకు వ్యతిరేకమనియందురు. ఖానూన్ యేర్పడక పూర్వము, హిందువులలో వెధవరాండ్రు మరల వివాహమాడుటలేకపోవుచుండిరి. ఒకవేళ వెధవరాలు వివాహమాడినచో, హిందూ లా, ప్రకారము, అటువంటి వివాహము న్యాయవిరుద్ధముగా భావింపబడుచుండెను. వివాహమాడిన వెధవరాండ్రను యిటువంటి కష్టముల నుండి తొలగించుటకు, కొందఱు సంఘ సంస్కర్తలు పాటుపడి తుదకు “వెధవరాండ్రు వివాహమాడిన, అటువంటి వివాహములు న్యాయమైనవిగా భావింపవలెయును” ప్రభుత్వము వారిచే శాసనము నేర్పఱచునట్లు చేయుటకు కారణభూతులైరి. ఆంధ్రదేశమున వెధవరాండ్ర వివాహముల విషయమై కృషిసలిపిన, క. శే. రావుబహద్దరు కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు సుప్రసిద్ధులు.

బాల్య వివాహములను అపుచేయుటకు నిజామ్‌రాష్ట్రములో యెటువంటి శాసనము లేదు. బాల్య వివాహములవలన కలుగుచున్న కష్టములు ఘనతరములైనవి. సంగతిగాన నే నానాటివి యిచ్చట చర్చింపవలసి లేదు. శారదా చట్టము ప్రకారము ౧౪ సంవత్సరముల వయస్సుకు లోనైయున్న యువతినిగాని, లేక ౧౮ సంవత్సరముల వయస్సుకు తక్కువగాయున్న బాలికనుగాని వివాహము చేసుకొనగూడదు. అనగా ౧౮ సంవత్సరముల వయస్సు మించిన యువకుడైనను, ౧౪ సంవత్సరముల వయస్సుకు తక్కువగాయున్న బాలికను వివాహమాడిన నేరస్థుడగును. మఱియు అటువంటి పరిస్థితులలో యువకుడేగాక, వివాహము జరిపించిన పురోహితుడు, వివాహము జరిపించినందులకు కారణభూతుడైన తండ్రిగాని, తల్లిగాని, మఱియే పోషకుడుగాని, శిక్షకు పాత్రులగుదురు. ఈ నేరమునకు ౧ మాసము విడి ఖైదుగాని, లేక రూ ౧౦౦౦ జుల్మానాగాని, లేక రెండును విధింపబడును. అయితే ఎవరైనగాని బాల్య వివాహము జరగనట్లు ఆటంకపరచ యిష్టపడలచిన, అటువంటి వివాహము జరిగిన తేదీ నుండి ఒక సంవత్సరములోగా, పిటిషన్ దాఖల్ చేయవలెను. మఱియు రూ ౧౦౦ ముందుగా కోర్టులో డిపాజిట్ చేయవలెను. ఈ రెండు షరతులను ఒనరించినగాని, కోర్టువారు విచారణ సలుపరు. రెండవ షరతువల్ల శారదా చట్టమునకు వ్యతిరేకముగా జరుగుచున్న బాల్యవివాహముల గురించి పిటిషన్ చేయుటకు ఎవరును పూనుకొనరు. సికింద్రాబాదులో బాల్యవివాహములు ఇప్పటికిని జరుగుచున్నవి, శారదాచట్టము బ్రిటిషు అడ్మినిస్టర్డ్ యేరియాలలో (British Administered Areas) అమలులో యున్నను రూ ౧౦౦ డిపాజిట్ చేయనోపక, మనలో అనేకులు కంటియెదుట బాల్యవివాహములు జరుగుచున్నను, యధికారుల కెఱింగించుటలేదు. నేను యింతవఱకు సికింద్రాబాదు కోర్టులలో శారదాచట్టమును వ్యతిరేకించి చేయబడిన వివాహముల విషయమై కేసులువచ్చినట్లు యెంతమాత్రమెఱుగను. అయితే బ్రిటిషిండియాలో కొందఱు పరోపకారులు బాల్యవివాహములను మాపుమాపుటలో శ్రద్ధగలిగినవారు, అట్టి బాల్య వివాహములు జరిగినవెంటనే యధికారులకు తెలుపుటయు, అపరాధులకు శిక్షవిధింపబడుటయు మనము సర్వసాధారణముగా బ్రిటిషిండియాలోని వార్తాపత్రికల మూలముగా గ్రహింపగలుగుచున్నాము.

మనరాష్ట్రమునందిప్పటికిని కూడా పూర్వము నుండి బాల్యవివాహము లాచరించుచున్న జాతులవారు, నిర్భయముగాను నిరాటంకముగాను బాల్యవివాహములు చేయుచున్నారు. మనరాష్ట్రములో బ్రిటిషుప్రాంత్యములవారు శిక్షలకు వెఱచి బాల్యవివాహములను మనరాష్ట్రము సరిహద్దులోనికివచ్చి, గావించుచున్నారు, సికింద్రాబాదులోని కొందఱు వెడలి మొగలాయి ఇలాకాలో చేరినట్టి సమీపములో నున్న స్థలములలో బాల్యవివాహములు జరుపుచున్నారు.

నిజాంరాష్ట్రము అన్నివిధముల ముందడుగు వలెగాక, అభివృద్ధి జెందినది, ఇంకను జెందుచునేయున్నది బ్రిటిషిండియాతో యేవిషయమునందైనను, సరిసమానముగ తూగుచున్నది. అట్టియెడ ప్రజల క్షేమమునకు సర్వవిధముల తోడ్పడుచున్న శ్రీ శ్రీ నిజామ్ ప్రభుత్వమువారు, బాల్యవివాహముల విషయమునకూడా సహాయపడిన బాగుండును. రాష్ట్రమంతయు హిందువులలో బాల్యవివాహములను నిషేధించుటకు ఒకచట్టమైన “శారదాచట్టము” ను పరించి యేర్పరచవలెను. ఇట్లుచేసినచో హిందూప్రజలకొక మహోపకారము చేసినవారలగుదురు. ఈవిషయమై గడచిన డిసెంబరు ౧౯౩౪ సంవత్సరములో సిరిసిల్లలో ఆంధ్రమహాసభతోపాటు జరిగిన మహిళాసభలో, బాల్యవివాహములను రద్దుచేయు నిమిత్తమై ప్రతిపాదింపబడిన తీర్మానము యేకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను. దీనినిబట్టిచూడ, హిందూస్త్రీలుగూడా బాల్యవివాహములకు యెంతమాత్రము అనుకూలముగాలేరని మనము నొక్కిణించి చెప్పవచ్చును.

శారదాచట్టము అమలులోనికివచ్చి దాదాపు ఆఱుసంవత్సరములైనను, కొన్నిచోట్ల ముఖ్యముగా దక్షిణయిండియాలో సనాతనుల సభలు జరుగునప్పుడు, శారదాచట్టమును రద్దుచేయవలెనని తీర్మానము గావించి ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుచున్నారు. మనము ముఖ్యముగా ఈవిషయమున గమనించతగినదేమనగా “శారదాచట్టమునకు వ్యతిరేకముగాపున్న సనాతనుల సంఖ్య అత్యల్పము. వారియభిప్రాయము హిందూప్రజాసమూహముయొక్క యభిప్రాయముకాదు.

ఇంతకుపూర్వమే రాజబహదురు పండిత్ గిరిరావుగారు బాల్యవివాహమును గురించి యొక తీర్మానమును హైదరాబాదు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టినట్లు మనము వినియున్నాము. ఇతరశాసనసభ్యులు ఈవిషయమునవారును కృషిసలిపి, ప్రభుత్వపక్షమువారికి ప్రజాభిప్రాయమును బాగుగాయెఱుగచేసి, బాల్యవివాహములను రాష్ట్రమంతటిలోను నిషేధించుటకొఱకు శాసనమేర్పరచుటకై సకల ప్రయత్నములు చేయుదురు.

శాసనమేర్పడినను, ప్రజాభిమానుల, సంఘ సంస్కర్తల సహాయముత్యవసరము. ప్రతిగ్రామమునకు ప్రతితాలూకాకు, ప్రతిజిల్లాకువెళ్లి ప్రచారముసలిపి, బాల్యవివాహములవలనకలుగు కష్టములను గ్రామస్థులకు పట్టణవాసులకు వారి మనస్సులలో నాటునట్లు చేయవలెను. పూర్వపు ఆచారమువలన వారికిలేనిపోని కష్టములు కల్గునని దృఢవిశ్వాసము కలిగియు, అట్టుకలుగనివారు ఖానూనును వెఱచియు బాల్యవివాహములను మానుకొందురు. ఇట్లుచేసినచో, కొలదికాలములో రాష్ట్రమంతటిలోను బాల్యవివాహములను రూపుమాపవచ్చును. ఈవిషయమై కృషి సలుపుటకు పరమేశ్వరుడు శాసనసభ్యులకు ప్రజాభిమానులకు సంఘసంస్కర్తలకు తగిన శక్తి నొసంగుగాక!

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభలు

(స్వీయ విలేఖరి) (మకాం) కాకినాడ, ఫిబ్రవరి ౧౧.

ఈనెల ౯వ తేదీనుండి ౧౧ తేదివరకు కాకినాడ నగరములో ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభలు జరిగినవి. ౧౯౦౭ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రాముఖ్యమైనది. సభలకు వచ్చిన ప్రతినిధులు విశేషము. ... ... (Flake) అని ... వాడుకపడినది.

ఆహ్వానసంఘమువారు చాల చక్కటి ఏర్పాటులను గావించిరి. సభల నిర్వహణమునకు కాకినాడ పేరుపడినది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు యీపురమునందే అత్యద్భుతజయముగ జరిగియుండెను. లక్షరూప్యములతో నిర్మింపబడిన పెద్దా వేంకటరత్నము ... పురమందిరం వరణలో చక్కటి ఏర్పాట్లు చేయబడెను. కాకినాడ ఆంధ్రభోజనమునకు ప్రసిద్ధి. సభాస్థలము కూడ ప్రత్యేకపరంపరము (Patent) స్వాన భోజనాదిఏర్పాటులు దివ్యముగ నున్నవి.

౯వతేదీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యం.యల్.సి. (చిత్తూరు) గారు వచ్చిరి. ఆ దినము సాయంత్రము పురవీధులందు ప్రజ్ఞాపూర్వకమైన ఉత్సవముతో రెడ్డిగారిని ఊరేగించిరి. అందు స్వాగత ... దరించిన

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి

వారు, సేవాదళాలు, పచ్చలవాండ్లు, ... యిల్లుము బ్యాండు మున్నగు ఉపకరణములతో కదిలెను. ... మార్గమున ... పురపాలక సంఘము లలోని కాంగ్రెసు సభ్యుల సన్మానము జరిగియుండెను. చిత్తూరుజిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులైన రామలింగారెడ్డిగారికి సన్మానము లివ్వబడెను.

విషయనిర్ణయ చర్చలయిన పిమ్మట ౧౦వ తేదీ ఉదయము మద్రాసు శ్రీ గిడ్డ రంగయ్యనాయుడుగారు పతాకోత్సవము గావించిరి.

తరువాత ౧౦వ తేదీ మధ్యాహ్నము ౨-౩౦ గంటలకు రాష్ట్రీయమహాసభ ప్రారంభమయ్యెను. పండితులు వేదపారాయణము చదివిరి. బాలికలు హిందీలో జాతీయగీతములను పాడిరి. ఒక్క తెలుగు పాటయైనను ఆంధ్రసభలో పాడకపోవుట విచిత్రముగనున్నది. సభనలంకరించిన ప్రముఖులలో శ్రీయుతులు న్యాపతి సుబ్బారావు పంతులు (రాజమండ్రి), కరదాడగిరి జోగయ్యపంతులు, (...పురం) తెన్నేటి విశ్వనాథం (విశాఖపట్నం), దండు నారాయణరాజు (ఏలూరు), ... శేశ్వరరావు, బెజవాడ గోపాలరెడ్డి (నెల్లూరు), వి.కె. శింగోపాచారి (గాంధీజ్యోతి ...), ఎం. శ్రీనివాసాచారి (...), డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్య, రావికంటి రామారావు (...) మున్నగువారలు; తూర్పుగోదావరిజిల్లాలోని, కాకినాడనగరములోని సత్యాగ్రహ ... పాల్గొనిరి ... వాక్టరు ... బులుసు సాంబమూర్తి

తమ ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసమును వినిపించిరి. వీరికి శాసనసభా కార్యక్రమమునందు యిష్టము లేకుండెను. తీవ్రశాసనోల్లంఘన చర్యలే (Direct action) అత్యవసరములని స్పష్టీకరించిరి. మంత్రివర్గము నుకాంగ్రెసువారు స్వీకరించుటవలన లాభము లేదనిరి. నిర్మాణకార్యక్రమము (ఖద్దరు, అస్పృశ్యతానివారణ, గ్రామపునర్నిర్మాణము) ను సాగించవలెననిరి.

టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు సభా ప్రారంభోత్సవము గావించిరి. వీరు శాసనసభావిధానమునే సమర్థించిరి. నిర్మాణకార్యక్రమములో కూడ తమకును యుత్సాహము కలదనిరి.

తర్వాత అధ్యక్షుడు రామలింగారెడ్డిగారు ఉపన్యసించిరి. వీరికి శాసనసభలన్న మమకార

టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులు

ము. గాంధిమహాత్ముని దైవసమానుడనియు, త్యాగమూర్తులగు కాంగ్రెసుసేవకులు యనుభవించుచున్న శ్రమలు వర్ణనాతీతములనియు మంత్రివర్గము కాంగ్రెసువశము కావలెననియు చెప్పుచు గంభీరముగా మాట్లాడిరి. సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు కాని ప్రారంభకులుగాని, అధ్యక్షుడుగాని ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రమునుగురించి ప్రస్తావించి యుండలేదు. ఆంధ్రమహాసభా కార్యదర్శి ఒకలేఖవ్రాసి రెడ్డిగారికందజేసి అందు ఆంధ్రరాష్ట్రమును గురించి అభిప్రాయము నివ్వమనినను అధ్యక్షుడా విషయమై మాటలాడకుండెను.

రాష్ట్రీయసభా తీర్మానములలో మంత్రివర్గమునాక్రమించుట, కాంగ్రెసు సంవిధానమును సామ్యవాద సిద్ధాంతప్రకారము మార్చుట—ఈరెండు విషయములపైన తీవ్రమైన చర్చలు జరిగి యంగీకరింపబడినవి ముఖ్యములు. సామ్యవాదములో ఆంధ్రయువకుల హృదయములగ్నమైపోవుచుండుట గమనించకుండ యుండలేము. ఈతీర్మానమును శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం పంతులుగారు ప్రతిపాదింపగా శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారను వదించిరి. శ్రీ నరసింహదేవర

రామదాసు పంతులు

సత్యనారాయణ, మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య మున్నగు యువకప్రముఖులు సమర్థించిరి. ఈతీర్మానము నెదిరించినవారు లేకపోయిరి! ప్రకాశంగారు ప్రతిఘటించెదరని తలంపబడెను కాని వారను ముందుకురాలేదు. ఆహా! రెండుమూడు సంవత్సరములలో ఎంతమార్పు వచ్చినది! ప్రపంచములోని ఎట్టిఅతివాద కార్యక్రమమైనను సరియే ఆంధ్రులకిచ్చినచో దానిని సులువుగ స్వీకరించెదరు. సభ జయప్రదముగా జరిగిపోయినది. అధ్యక్షుడుతమ అంత్యోపన్యాసములో ప్రకాశం సాంబమూర్తిగార్లకు కృతజ్ఞతాభివందనములు సమర్పించెను. వారుభయులపరిశ్రమవలన రాయలసీమలో మహత్తరమైన ప్రబోధము సాగినదనిరి. ఏతత్సభావేదికాస్థలమునందే ౧౯౩౦ సం॥లో సాంబమూర్తి రక్తము లిదానమిచ్చెననియు (పోలీసులు ౧౯౩౦ లో దెబ్బలుకొట్టిరి) అటపవిత్రప్రదేశమున జరిగిన యీసభ ప్రాముఖ్యమైనదనియు చెప్పిరి. జయజయధ్వానములతో రాష్ట్రీయమహాసభముగిసినది.

కాకినాడ పురపాలకసంఘమువారు ప్రకా

నడ్దెరంగయ్య నాయుడు

శం రామలింగారెడ్డిగార్లకు సన్మానపత్రము సమర్పించిరి. ఆంధ్రకలో రెడ్డిగారిని సత్వరాంధ్రరాష్ట్రసిద్ధికై పాటుపడుడని నిన్నవించియుండగా ఈ సందర్భమునకూడ రెడ్డిగారు మూకీభావము వహించిరి. నంద్యాలవకీలు శ్రీ రామారావుపంతులుగారు వచ్చేడ రాష్ట్రీయమహాసభను కర్నూలుజిల్లాకు ఆహ్వానింపగా ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

గాంధిశిలావిగ్రహ ప్రతిష్ఠ.

౧౧ తేదీ ఉదయమున పురమందిరములో చలువరాతితో చేసిన గాంధిశిలావిగ్రహమును శ్రీమతి కజిన్సుసతి (మదనపల్లి కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారి సతీమణి) గారు ఆవిష్కరించిరి. ఈ పెద్దఖద్దరు దుస్తులతో సర్వదా కాంగ్రెసు కార్యక్రమము నమలుపరచుచుండును. ఆంధ్రభోజనము ఫలహారము అలవాటుచేసికొనుచున్నది. ఈ రోజు మధ్యాహ్నము అస్పృశ్యతానివారణ సభ, ఆంధ్రమహిళాసభ, ఆంధ్రమహాసభలు జరిగినవి. మహిళాసభకధ్యక్షురాలుగ శ్రీమతి బి. కామేశ్వరమ్మ (మైసూరు) గారు వచ్చియుండిరి. వీరి ఉపన్యాసములో ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రమును గురించియు, రాష్ట్రేతరాంధ్రులను గురించియు చక్కగా చర్చించిరి. మహిళాసభలోకూడ తీవ్రవిషయములు చర్చింపబడినవి.

ఆంధ్రమహాసభ.

ఆంధ్రమహాసభ శ్రీయుత వేమవరపు రామదాసుపంతులు (మదరాసు) గారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగెను. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ వేదాంతం వెంకట కృష్ణయ్యగారు ప్రత్యేకాం

ధ్రరాష్ట్రము, రాష్ట్రేతరాంధ్రులు, వ్యాయామ ఉద్యమములను గురించి విపులముగ వివరించిరి. ద్వితీయాంధ్ర మహాసభాధ్యక్షులు (1914 బెజవాడ) శ్రీ న్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు ... వృద్ధులయ్యును ... దయచేసి ... గావించిరి. మొదటినుండియు జరిగిన ఆంధ్రోద్యమ చరిత్రను వర్ణించి ఆంధ్రరాష్ట్రము ముఖ్యపట్టణము మదరాసులో నుండవలెనని తెలిపిరి. సభాపతి రామదాసు పంతులుగారి యుపన్యాసము బహుగంభీరముగ నున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రమును గురించి సమర్థతతో వాదింపగలవారిలో రామదాసుగారు ప్రముఖులు. ఆంధ్రరాజధాని చెన్నపురిలో నుండవలెనని వారు సకారణముగ బోధపరచిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభతో ఆంధ్రమహాసభను కలిపివేయవలెననిమూడవ ... వ్రాసిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో తెలుగునకు ప్రాముఖ్యము లేదనిరి. తీర్మానములలో మొదటిది ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము. దీనిని నంద్యాల వకీలు రెడ్డనూరి రామారావుగారు ప్రతిపాదించిరి. పులవర్తి భీమలింగమూర్తిగారనువదించిరి. ఏకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను. దేశీయ వ్యాయామమును వృద్ధిపరుచవలెనని రోళ్ళ సీతారామయ్య నాయుడుగారు ప్రతిపాదింపగా కవిరాజ హాలహరి సుబ్బారావుపంతులుగారామోదించి యుండిరి. తరువాతి తీర్మానములలో మదరాసు ఆంధ్రరాష్ట్రము ఖ్యపట్టణము కావలెననియు ఇండియాప్రభుత్వమువారు సరిహద్దులకమిషను నియమించవలసినదనియు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో పాఠ్యక్రమము తెలుగులోనుండుటకై ఏర్పాటులు గావించుమనియు, విశాఖపట్టణం మెడికల్ కాలేజీకి ౧౫ లక్షలరూప్యముల విరాళము నకై శాసన సభలో ప్రభుత్వమువారు సమర్థింపవలెననియు ఈ విషయము లంగీకరింపబడినవి. స్థాయి సంఘము తరఫున కార్యదర్శి నుసర్ల శ్రీరామమూర్తిసింహాంగారు ప్రతినిధులకు సన్మానసంఘమువారికిని కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. ఆహ్వానసంఘము తరఫున బులుసు సాంబమూర్తిగారు అధ్యక్షులకును ప్రతినిధులకును వందనము లర్పించిరి. మేనెలలో అనంతపురములో సాధారణ మహాసభ జరుగగలదని కార్యదర్శిగారు చెప్పిరి. అంతటితో సభ విరమింపబడెను

నోటీసు

మింజాబు సీలంపాపిరెడ్డి వ॥ చినవెంకటరెడ్డిసా॥ బనిగండ్లపాడు తా॥ మధిర. బనాం- సీలంరామమ్మ జవుజే (నాయొక్క) పాపిరెడ్డి సా॥ బనిగండ్లపాడు తా॥ మధిరను.

నీవు నీచెల్లెలికుమారుడయిన లకిరెడ్డి రంగారెడ్డి వ॥ బ్రహ్మారెడ్డిఅను పేరు గలవానిని నీకు సంతానము లేనందువల్ల ప్రేమించుచూ, ఎలవంత పెట్టి మా॥ పెదగోపవరం బనిగండ్లపాడు తాలూకు యందలి భూమిని నేను విక్రయించినట్లుగా దస్తావేజు వ్రాయించి యిప్పించినావు. నా అన్నభార్యయయిన వెంకమ్మ, మేనకోడలు గోవిందమ్మనుయిచ్చి వివాహం జరిపించినావు. నేను నీపోరు సహించలేక నీవు చేయుమన్నట్లు చేయక నాకుసెప్పకపోయెను. నీవు సదరు వెంగమ్మ, గోవిందమ్మ బంధువుల యొక్కయు దుష్ప్రోత్సాహములకు లోనై నన్ను నాభాగా స్తియంతయు సదరు రంగారెడ్డికి వ్రాసియిమ్మని బలవంతపెట్టితే, నేను దానికి వప్పుకోనకున్నందున. సదరు రంగారెడ్డి, సదరు వెంగమ్మ తదితర వీరి ప్రోత్సాహకుల యొక్కయు నీయొక్కయు, దురాలోచనలపూర్వకముగా నీవో, సదరు రంగారెడ్డియో నా యింటిలోనున్న రు ౫౦౦ యేడువందల యాభై నగదు బండీరూపాయలున్నూ, వస్తురూపకమైన యీదిగువ తెప్పిలు దాఖలా, ౭ నవరసుల బంగారమున్నూ, తు ౫౦ ల వెండి వస్తువులున్నూ యీ క్రింద నుదహరించినవారల తాలూకు, అనగా వారు నాకు బాకీవుండి తీర్మానించవలసిన ప్రాంసరీ నోట్లున్నూ, సంబంధించిన కౌగితములున్నూ జాగ్రతపరచినటువంటివన్ని సదరు వివరముగు నగదున్నూ, వస్తువులున్నూ, కౌగితములున్నూ కలపియున్న పెట్టెను నాకు తెలియకుండా తీసుకొనిపోయినందువల్ల మిమ్ముల అనేక విధములుగా వాటిని నాకీయమని కోరుతూవుంటే మీరు నా భాగాస్తియంతయు సదరు రంగారెడ్డికి వ్రాసియిచ్చిన యిచ్చేవుద్దేశ్యము తెలుపుతూ, యింతవరకు యివ్వలేదు. నీవు తీసినట్టుగా వప్పుకొనియున్నావు. నేను నీకోరిక ప్రకారం నడువనని స్పష్టపరచినందువల్ల మీరు నన్ను నష్టపరచగల ఉద్దేశ్యముతో నా బాకీదార్లను లోబరచుకొని, నారలనుంచి వచ్చినంతవరకు రకమును రాబట్టుకొని, వారివారికి సంబంధించిన కౌగితములను నాశనీయగల దుష్ప్రయత్నములు చేయుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది. మీరు చేయబడినది చోరీ అయినను మీరు నాకు అయినవాండ్లు గనుక చట్టప్రచర్యకు జరుపుట ఉచితముకాదనిన్ని మీ నుంచి నానగదు, వస్తువులు, కౌగితములు ఎటువైనను తీసుకోనిన బాగుండునని పదుగురుఅనిన కారణముచెల్లనున్నూ ఉపేక్షించితిని. కాని మీ దుష్ప్రయత్నము తగ్గనట్లున్నూ, మీరు ఉచితమైన బుద్ధితో నాతాలూకు సదరు నగదు, వస్తువులు, కౌగితములు నాకిచ్చునట్లు తోచుటలేదు. యింతేకాకు నా ఏబాకీదారుడున్నూ మీకేమియు యిచ్చియుండవలేదు. మీరు వసూలుపరచియుండవలేదు. ప్రస్తుతము కొందరు నా బాకీదార్లు మీదుష్ప్రయత్నములకు లోబడవలెనని ప్రయత్నించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. ప్రాంసరీ నోట్లు బాకీఖులు సభా జ్ఞాపకము లేనందువల్ల కాలదోషము పట్టునని తోచుచున్నది. మీరు నాకు బంధువాండ్లుఅని, యిక నేను ఉపేక్షించుట అనుచితముగా తోచవచ్చుచున్నది. కాని నాతాలూకు సదరు నగదు, వస్తువులు, కౌగితములున్నూ నాకు తెలియకుండా తీసుకొనిపోయినది అన్నియు, మీరు యీ నోటీసు తాకీదు లాగాయితు, వారంరోజులలో నాకు యివ్వగలరు, అట్లు మీరు నాకీయనిపక్షమందు నాపు మీరు అయినవాండ్లు అయినను, చట్టప్రకారము ననుసరించిన చర్యలు నాకు తప్పనిసరైయుండునననిన్ని, మీరు యే బాకీదారుల నుంచిన్ని వారలలో బరచుకొని వసూలుపరచవలదనిన్ని, అది చెల్లనేరదనిన్ని యింపుమూలకముగా మీకు తెలుపనైనది.

నాకు బాకీవుండి నాకు ప్రాంసరీ నోట్లు వ్రాసియిచ్చినటువంటియు, మీరు నాకు తెలియకుండా తీసుకొనిపోయిన ప్రాంసరీనోట్లున్నూ, తదితర సంబంధమగు కౌగితముల, వస్తువుల వివరము.

భాగారపు వస్తువులు

౫ నవరసుల బారునానుపట్టి సీలబిళ్లలు లేని ది వకటి-

౨ నవరసుల దండకడియం వకటి

౭ నవరసులు మొత్తం.

వెండి వస్తువులు

గు ౨౦ ల వెండికంటె వకటి,

ను ౩౦ ల వెండి మొలత్రాడుకట్లసహా వకటి.

తు ౫౦ లు మొత్తం

ప్రాంసరీనోట్ల వివరము

౧ కోనానారాయణ, కోనా సుందరరామయ్య, కోనా రంగనాయకులు నాకు బాకీవుండి కుటుంబ మేనేజరుగా కోనానారాయణచే వ్రాసియివ్వబడిన ప్రాంసరీ నోట్లు రెండున్నూ. వాటికి సంబంధించిన కౌగితములున్నూ.

౧ కోనా సీతారామయ్యచే వ్రాసియివ్వబడిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని. దానికి సంబంధించిన కౌగితములున్నూ.

౧ సీలం మల్లారెడ్డి వ్రాయించియిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని,

౧ పోరంకి సోమరాజు వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంసరీనోట్లు రెండున్నూ వీటికి సంబంధించిన కౌగితములున్నూ.

౧ కుపాసుల ముత్యాలుగాడు వ్రాయించియిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని దానికి సంబంధించిన కౌగితము లున్నూ.

౧ సీలం లక్ష్మిరెడ్డి వ॥ బుచ్చిరెడ్డి వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని

౧ రాజారపు బనిలిగాడు వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని, దానికి సంబంధించిన కౌగితములున్నూ.

౧ బక్కకట్లనాగులు వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని, దానికిసంబంధించిన కౌగితమున్నూ.

౧ లకిరెడ్డి అప్పిరెడ్డిసా॥ మీనవోలు వ్రాయించియిచ్చిన ప్రాంసరీనోటువకటిన్ని దానికి సంబంధించిన కౌగితములున్నూ.

౧ జవ్వాజి జమలయ్య వ్రాయించియిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని దానికి సంబంధించిన కౌగితములున్నూ.

౧ జవ్వాజి సత్యనారాయణ వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని దానికి సంబంధించిన కౌగితములున్నూ.

౧ సేలం కోటారెడ్డిసా॥ వెంకటాపురం వ్రాయించియిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని దానికి సంబంధించిన కౌగితములున్నూ

౧ యేమిరెడ్డి బూశిరెడ్డి వ్రాయించియిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని.

౧ జవ్వాజి వెంకటప్పయ్య వ్రాయించియిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని.

౧ మిద్దివెంకోయ వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని దానికి సంబంధించిన కౌగితమున్నూ.

౧ బట్టకన్నిగాడు సా. పెదగోపవరం వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని దానికిసంబంధించిన కౌగితములున్నూ.

౧ బత్తినిలింగాయ వ్రాయించియిచ్చిన ప్రాంసరీనోటు వకటిన్ని దానికి సంబంధించిన కౌగితములును.

౧ తల్లురెడ్డి జమలారెడ్డి వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంసరీనోటువకటిన్ని.

౧ యివిగాక నేరేచిల్లరగా బాకీవున్న బాకీదార్లపద్దులుగల పుస్తకమువకటిన్నీ. సదరు బాకీదార్లకున్నూ, సదరువిషయములు తెలియనివిగావు. సదరుబాకీదార్లున్నూ ఏవిధమగుదుష్ప్రయత్నములకులోనై నాకుతప్ప మరెవ్వరికిన్ని బాకీవున్న బాకీలను యేమిన్నివసూలు యివ్వవదనిన్నీ యిచ్చినను చెల్లనేరదనిన్నీ, మరిన్ని సదరుబాకీదార్లు తాము బాకీ వుండివున్నటువంటి బాకీల అసలు ఫాయిదాలు యీనోటీసు తాకీఖులగాయితువారంరోజులలోగా బేబాకుగా నాకుయిచ్చి నానుంచి రశీదు చట్టప్రవిధము ననుసరించి పొందవలెను. రశీదులపైన నాఅంగుష్టమును సరియాయినదిగా గుర్తింపగలిగినదిగా వుండునట్లు చేయించుకోవలెను. అటులలేనిరశీదులు చెల్లనేరవని తెలుపనైనది.

౧ యిందుకుసరియయిన వకవకప్రతి సీలంరామమ్మ, లకిరెడ్డి రంగారెడ్డి, సీలంవెంగమ్మ సదరు బాకీదార్లకున్నూ, గోలకొండపత్రికకున్ను వేరువేరుగా పంపించనైనది. యిందులోచిత్తుకొట్లు. పంక్తులమధ్య వ్రాతలేదు. ఫఖ్రుతా. చ॥ ౧౭ యిప్పంటియారు సర్ ౧౩౪౫ ఫసలి యీఅంగుష్టం సీలం పాపిరెడ్డిచేసినది.

యోగశాస్త్రవేత్తకై వెదకుచున్న ఆంగ్లేయుడు

ఇపుడు మేజర్ ఫ్రాన్సిస్ ఈట్స్ బ్రౌనుఅను ఆంగ్లేయుడు ఇంగ్లాండు దేశములోని స్పెక్టేటర్ అను పత్రికపక్షమున, భారతదేశ వ్యవహారములవాస్తవస్థితిని సమక్షములో కనుగొని, అవిషయములనుగూర్చి వరుసగా కొన్ని వ్యాసములను ఆపత్రికకు వ్రాసిపంపుటకు ఏర్పాటుచేసికొని ఈదేశమునకువచ్చి సంచారము చేయుచు తిరువాన్కూరు చేరుకొనెను. అక్కడ అతడుతనకు యోగశాస్త్ర వేత్తయగు గురువుకావలెనని అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సుప్రతినిధికి తెలిపెను. వారికి మనభారతదేశపు యోగశాస్త్రమందు అభిరుచియెక్కువట. ఇదివరకు కొన్నియోగ విషయములను నేర్చుకొని ఒకగ్రంథముకూడ వ్రాసియున్నారట. భారతదేశములో యోగిపుంగవులు తమయోగరహస్యములను సులభముగా బైటపెట్టరు. అదిపారమార్థికేతరముగ దుర్వినియోగము చేయబడునను అనుమానము వారికుండెను. అందువలన గురువుచిక్కుట కష్టముగ నున్నదని ఆదొర చెప్పెను. అతడు ఎట్లైనను, ఎన్నితిప్పలు పడియైనను ఒకయోగి గురువును పట్టవలెనని ఆత్రముతోనున్నాడు. ౧౦ దినములు తిరువానూరుసంస్థానములో నుండి, అక్కడినుండి మైసూరుకువెళ్లి, పిమ్మట హృషీకేశము, హరిద్వారములలో కొంతకాలముగడుపదలచియున్నాడు. గాంధిగారితో మాట్లాడుటకుకూడ కాలము నిర్ణయించుకొనినాడు. అతడు సందర్భవశమున రవీంద్రనాథ టాగూరుగారిని, సర్ యస్. రాధాకృష్ణన్‌గారిని, సర్ జగదీశ చంద్రబోసుగారినికూడ దర్శించినట్లును, వారిజ్ఞానవికాసముకూడ ఆధ్యాత్మికవిషయములందు అంతసంపూర్ణ పరిపక్వముకాదనియు చెప్పెను. ఈఆంగ్లేయుని కిదివరకుండిన గురువుగా ౧౮ మాసాలక్రిందట కాశీలో సిద్ధిపొందెనట.

విన్నారా!

డోర్నకల్లు ఫాదిరీదొరగారు యిటీవల ఇట్లా సెలవిచ్చినారు. "మతంమార్చుకుంటే హిందువు లద్రుష్టిలో అది దేశద్రోహం మనిపించుకుంటుం ది." పాపం దొరవారంతటి ఆమాయకులో యేమో! హిందువులేవ నుకవలేదుకాని అంతావో రవారి ప్రేమ దయోసుచూ మత స్వాతంత్ర్య చట్టము ౧౯౧౭లోనే చేసినప్పు డేమనలేదు హిందువులు. ౩౦ లక్షల హిందువులను క్రీస్తానులు గా చేసినప్పు డేమనలేదు. క్రీస్తుప్రభువు చనిపోయిన ౫౦వ ఏండ్లకే సిరియన్ ఫాదిరీలను రెండు చేతులా మలబారులో ఆహ్వానంచేసి అచ్చటి నంబూద్రీలు క్రీస్తాను లైరి. బుదుతకీచులు జ్ఞానితో మతప్రచారం చేస్తే ఏమిన్నీ అనలేదు. టిపుసుల్తాను కొచ్చిను ప్రూన్యము రాజులు దేవళాలకిచ్చినట్లు చర్చీలకు ఇనాములిచ్చిన ప్పుడేమిన్నీ అనలేదు క్రిశ్చియను లిటరేచర్ వేర హిందూధర్మములను హేళనము చేసినప్పు డు సహించుకొన్నారు. ఫాదిరీదొరలు ఇంగ్లాండు అమెరికాలలో హిందూమత విరుద్ధముగా ప్రచారాలు చేసినప్పుడు ఏమిన్నీ అనలేదు. ఇప్పుడిట్లా యీఅభిప్రాయం డోర్నకల్ దొరగారికి కల్గిందో అపవిత్రభూతానికే (హోలీఘోస్టుకే) ఎరుక!

* * * *

దొరగారిమాటలు నీగ్రోజాతినిగురించి చెప్పి వుండిన సరిగావుంటూ వుండేదిజేమో! ఒకనీగ్రో యిట్లాచెప్తాడు ఒకఫాదిరీనీగ్రోతోవాడు క్రీస్తానుఅయి చచ్చినతర్వాత స్వర్గానికిపోతాను అన్నాడట. అందుపైనీగ్రో యిట్లాప్రశ్నించినాడట—"అయితే, దొరా, తెలియక అడుగుతా స్వర్గములో తెల్లదొరలుకూడా వుంటారా "నేహా" ఫాదిరీ "వుంటారు" అన్నాడట "అట్లైతే మాకు మీమతంవద్దు మీస్వర్గము వద్దు" అన్నాడట నీగ్రో, ఎందుకంటే "భూలోకంలో తెల్లదొరలతో ఏగలేము—మళ్లీ స్వర్గలోకంలో వారితో ఎవరేగగలరము" అన్నాడట.

* * * *

ఒక చైనాదేశీయునికథ వినండి ఒక ఫాదిరీ ఒకచీనావాన్ని క్రిస్తానుచేసి వానికి స్నానాదిక్రియలుచేసి బోధకునిగా ఏర్పాటుచేసి మళ్లీకొన్నిదినాలకువచ్చి బోధవలన ఏమిఫలితమైందిఅని అడిగితే వకరుకూడా! "నానిమనిషి కాలేదయ్యా" అన్నాడట. అయితే నీవేమి బోధచేస్తివి అంటే వాడిట్లన్నాడు: "దేవుడు, దేవునికొడుకు, పరిశుద్ధాత్మ ఈమూడున్ను ఒకటే. దేవుని కొడుకు దేవునితో సమానం. ఆదేవునికొడుకును శూలము పైనపొడిచి చంపివేసినారు. ఇంక మిగిలిందేమి—పెద్దతను! ఇదినాబోధ" అన్నాడట. ఫాదిరీ నోరు తెరుచుకొని చూస్తూ నిలబడ్డాడట!

* * * *

భగవద్గీతలో అదేమి కర్మమో ఆత్మకోసమై "శరీరాణివస్త్రాణిజీర్ణానివిహాయ,"

అని పాతకోట్లనుపారవేసి క్రొత్త కోట్లను తొడుక్కున్నట్లు ఆత్మకు శరీరాలు మారుతూవుంటవని బోధచేసినారు. కాని మతం కోసరమై కోట్లు బూట్లవలె మార్చవచ్చునని చెప్పకపోయినారు.

పాపం హిందువులలో ఎన్ని లోపాలున్నా ఫాదిరీలు ఇన్ని శతాబ్దాలుగా కోటానకోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి మప్పతిప్పలుపడుతూవున్నా, ఒకతట్టు క్రీస్తానీలలో హిందువులు చేరతూవుంటే యింకొకతట్టునుండి క్రీస్తానీలు హిందువులలో చేరిపోవడం మొదలుపెట్టినారు

* * * *

"మన తెలంగాణా హిందూ సోదరులు తురకటోపీని ధరిస్తారు." అని గోష్ఠిపత్రిక. అంటే మనఆంధ్రసోదరులన్నమాట—అయితే అది పదేండ్లనాటిమాట—అప్పుడుఇంతఉద్యోగోక్య—శుద్ధిలయిన రెడ్డిదొరలు, పటేండ్లు వెలమదొరలు, గోలకొండ దేశపాండ్యాలు, మున్నారు కోపులు ఈవ్యవహారంలో బాగానునిగివుండిరి. ఇప్పుడుకూడా నూటికిరెండుతున్నా దొరకుతారు లెండి—ఈతుర్కీ—టోపీచరిత్ర చాలా మందికి తెలియదు—౧౦౦ ఏండ్లక్రిందట హైద్రాబాదులో ఈటోపీమచ్చుకకూడా లేకుండెను. ఈ టోపీనిఈరాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టిన గౌరవంరాజా ప్రథమరామేశ్వరరాయులది. ఆయన ఆరబీకొనీగ్రోలను ఖరీదుచేసి సిద్దీరిసాలా అనేపేరుతో ఒక పల్టను తయారుచేసినాడు. దానినే మొన్నటివరకు వనపర్తిఆఫ్రిక్రన్సుఅంటూ వుండిరి ఈరిసాలాకు తుర్కీ—టోపి యూనిఫారం పెట్టించినాడు. అప్పటినుండి ఆటోపి రాష్ట్రంలో ఫ్యాషను అయిపోయింది. అందుచేతనే ఆ అభిమానంచేతనే రెడ్లుదాన్ని యిప్పటికీకూడా విశేషగా వాడుకుంటున్నారు.

షి

గోలకొండపత్రిక

యువ నామ సం॥ మాఘ బ॥ ౧౦

సోమవారము

కార్డు కవరుల ధరలు తగ్గించవలెను.

ఇటీవల వెలువడిన ఇండియా ప్రభుత్వమువారి టపాశాఖయొక్క ౧౯౩౪-౩౫ సం॥ లాభనష్టములను చూచినచో, కార్డుయొక్కయు కవరుయొక్కయు ధరలను తగ్గించినచో నష్టము కలుగునని ప్రభుత్వమువారు చూపుభయము ఎట్టి నిరాధారమో తెలియగలదు. ఈసారి ఈశాఖయొక్క వివిధ అంతశ్శాఖలలో లాభము వచ్చినట్లు లెక్కలు చూపుచున్నవి. తక్కిన శాఖలెట్లున్నను జనసామాన్యమునకు చాల ముఖ్యమైనది టపాకు సంబంధించినది. ఈ శాఖలో షు ౨౮ లక్షలకు మించిన లాభము తేలినది. ఈలాభము ఉత్తరములను కొనిపోవుశాఖ, పార్సెళ్లశాఖ, మనియార్డరుశాఖ లన్నిటియందును దాదాపు సమానముగా కనపడినట్లు చెప్పబడినది.

ఈ లాభమునకు ముఖ్యకారణము ఆర్థికదుస్థితిపోయి వ్యాపారమందు అభివృద్ధి కనబడుటయేయని చెప్పబడినను, కొంతవరకు,——————ఇదియు అంత అముఖ్యమైనదికాదనిమా అభిప్రాయము ——————నివేదిక సంవత్సరములో కవర్ల విషయమునను, ఇతరముల్లైన పరికొన్ని రకముల జాబుల విషయములోను వీటి కంటించవలసిన స్టాంపుల ధరలో చేయబడినతగ్గింపున్ను కారణమనిఅంగీకరించబడినది. అంగీకరించకతప్పదు.

కార్డు ధర ఇప్పుడు కర్ణాను ౯ పైసలు అయినది. కవరులో రెండు భేదములు చేయబడినవి. మొదటి ౪ తులములకు షు ౦-౧-౦ న్ను, అంతకు పైన ౨½ తులములవరకు షు ౦-౧-౬ లును టపాటికెట్లు పెట్టవలసియుండును. ప్రస్తుత నివేదికనుచూచి పత్రికలు కార్డు ధరను పూర్వపు ధరయగు కాలణాకున్ను, కవరుధరను పూర్వపుధర అగు అర్ధణాకును తగ్గించవలసినదిగ కోరుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములో నైనను ఆర్థిక దుస్థితిపోయి మంచివ్యాపారమునకు ఉత్సాహకరములగు పరిస్థితులు ఇప్పుడిప్పుడే ఉదయించినవి. ఇట్టిసందర్భములో యింకను ఆర్థికదుస్థితికాలములో నిర్ణయించిన హెచ్చింపురేట్లను ఉంచుట తగదు. అది వ్యాపారములోని ఉత్సాహముపై పెద్దబరువు మోత యగును. కార్డు కవరుల రేట్లను తగ్గించినచో దేశములో యింకను అనేకులువానిని ఎక్కువగా ఉపయోగించుటకు ప్రోత్సాహముండును. అందుచే టపాశాఖవారికి ఇప్పటికంటె ఎక్కువ లాభము సంభవించగలదేగాని నష్టమునకు అవకాశమును ఊహించలేము.

రాజరాజ నరేంద్ర ఆంధ్ర భాషానిలయము హనుమకొండ

ఈ నిలయచరిత్రము రజతోత్సవ సందర్భమున సంగ్రహముగ ప్రచురింపబడినది. నిలయస్థాపకులు ప్రకృత కార్యనిర్వాహకవర్గములో సేవను జేసినయట్టి ఉన్న రికార్డుల, చిరకాలపరిచయముగల మిత్రుల, వాక్సహాయముతో నివేదిక శ్రీయుత వద్దిరాజు రాజేశ్వరరావుగారు సిద్ధము చేయించి పఠించిరి. అంతియగాని, వారి దృష్టిలో వీరు అనామకుల వీరిని విడువవలెనను సంకల్పములేదు. అల్పావధిలో రజతోత్సవము సమకూరుటయు, స్వల్ప సమయములో నివేదిక ముగింపవలసి వచ్చుటయును, ప్రత్యేకించి వ్యక్తులవలన తెలియదగిన యంశములు విడుచుటకు కారణము. ఈపవకాశమును పురస్కరించుకొని, నిలయ జీవితమునకు ప్రసన్నశ్రీమాన్ టి. నారాయణాచార్యులవారికి కృతజ్ఞులము. వారి వ్యాసములోని యంశములు గ్రంథరూపముగ ప్రకటించుట తటస్థించినచో నివేదికలో చేర్చ కృతజ్ఞతను తెలుపుకొందుము.

శ్రీయుత పింగళి వెంకటరామరెడ్డిగారు స్వరూపముగనే కొంత చిత్రపటము గ్రంథాలయమునకు ధనము నుచితముగనొసంగి ఆదరించిరి. వారు నేటికిని గ్రంథాలయమునకు గౌరవాధ్యక్షులు రజతోత్సవమున స్వాగతము నొసంగిన సుకృతమువారికి ఇట్లె కె. తిరుమలరావుగారి యెడ కృతజ్ఞత వెలుపబడినది. శ్రీ తిరుమలరావుగారును ౧౯-౧-౨౫ వ మంగళవారము నాడు నైబద్ధ ధనమునకు విశ్వసించి మిక్కిలి యానందమును తెలిపియున్నారు. ఇకముందీ సందర్భమున టి. నారాయణాచార్యులవారి నామముకూడ చేర్చబెగాక వారి వ్యాసము గ్రంథాలయము రికార్డులలో చేర్పనున్నారము.

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి విరాళము గ్రంథాలయమునకు చేరలేదు. శ్రీ పింగళి వేంకటరామరెడ్డిగారు తమ ధనము నిలయమున కిచ్చినట్లు రికార్డులలో గోచరింపదు. అందుచే నివేదికలోనివి చేర్పబడవయ్యెను. వయోవృద్ధులును శ్రీ రాజరాజ నరేంద్ర గ్రంథాలయస్థాపకులలో నొకరునునగు శ్రీ టి. నారాయణాచార్యులవారు మేము విడిచిన యంశముల సూచించుచు గ్రంథనిలయ చరిత్రము నొకచిన్న పత్రముగ వ్రాసియిచ్చినచో నిలయపు రికార్డులలో జేర్చి ముందుముందు సమగ్రమగు గ్రంథాలయ జీవితచరిత్రము వ్రాయ నుపయోగించుకొందుము. అనామధేయులనియు చేర్కొన్న యువమానమనియు, ఆచార్యులవారి నామము పేర్కొనబడలేదని నొచ్చుకొనినంతలో మనవిచేయుచున్నాను.

నేడు చూపట్టు పటిష్ఠరూపములు ఏర్పడగలిగిన మంచినదను ప్రతిదినమును పతనమునకే తెరచు పెక్కండ్రు మహాశయుల యాశయమును, ధనము తరఫున జరుగుచున్న నాటకాదివ్యాపకములను, నిరుపమాన త్యాగములను ఆకర్షించియును పూర్వము ఆచార్యులవారు సల్పిన కృషి ఫలితములుగా వారినామమునకు అక్షర సద్భావము గావింపుచుండ ప్రత్యేకించి మేము పేర్కొనము లోపకారణము గాజాలదు. నామములేల? ఫలములుగదా చిరస్థాయులు? ఆచార్యులవారు మమ్ముల మన్నించి, వారునాటిన వృక్షము పెక్కండు ఫలముల నొసంగునట్లు ఆశీర్వదింప ప్రార్థితులము.

వేటి వెంకట సుబ్రహ్మణ్యం.
కార్యదర్శి.

సంస్థానాధిపతు లందరికిని కీ॥ శే॥ జార్జిచక్రవర్తి ఆదర్శము

కె. యఫ్. నారిమన్‌గారి ఉపన్యాసము

ఆగాఖాన్‌గారి అధ్యక్షతన సభ.

బొంబాయి షెరీఫ్‌గారు ఫిబ్రవరి ౧౧ వ తేది నాటి సాయంకాలము ఆ నగరములోని పురమందిరములో కీ॥ శే॥ ౫వ జార్జిచక్రవర్తిగారి స్మారకనిధి నేర్పరచు నుద్దేశముతో, నొక సభను సమావేశపరచిరి. గొప్ప గొప్ప ప్రభుత్వోద్యోగులు వర్తకప్రముఖులు. స్త్రీపురుషులు పలువురువచ్చియుండిరి, ఆగాఖాన్‌గారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఆగాఖాన్‌గారు కీ॥ శే॥ చక్రవర్తిగారి గొప్పతనమును స్తుతించి "బీదసాదల రోగుల చికిత్సయని వ జార్జి చక్రవర్తికి శ్రద్ధఎక్కువ. కొబట్టి అట్టి బీదరోగుల చికిత్సకై ఒకనిధినేర్పరచిన అదిక్కీర్తిశేషులకు తగిన స్మారక చిహ్నముగనుండగలదు. దీని కందరును విరాళముల నొసగవలసినది" అని ముగించిరి.

సంస్థానాధిపతులు జార్జిచక్రవర్తిగారిని ఆదర్శముగనుంచుకొనుటయే తగిన స్మారకమనుచు బొంబాయి మేయరగు కే. యఫ్. నారిమన్‌గారిట్లు ఉపన్యసించిరి :

"జార్జిరాజు రాజ్యాంగ శాసనమునకు లోబడి మెలగినవారిలరిలోను అగ్రగణ్యులు తమ డొమినియలుచ్చ తమ పోషణలోనున్న రాజ్యములను తమ అధికారములను రద్దుచేయు శాసనములను చేయుచుండగా జార్జిప్రభువుగారు చూచుచు ఊరకుండిరేగాని, తమ అసాధారణాధికారమును చెలాయించి ఆచట్టములను ప్రతిఘటించలేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోనుండు జార్జి సార్వభౌముని ప్రతినిధులును, హిందూదేశములోని సంస్థానాధిపతులును సార్వభౌముని ఈ అడుగు జాడలలో మెలగుటకు యత్నించుటకంటె వేరొక తగిన చిరస్మారక చిహ్నము కీ॥ శే॥ సార్వభౌమునకుండునా ?"

సభ్యులలో మరికొందరు ఉపన్యసించిన తర్వాత బొంబాయి గవర్నరు ప్రెసిడెంటుగాగల మెమోరియల్ కమిటి నొకటి ఏర్పాటు చేయబడెను.

అని ఒక అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు వార్త తెలుపుచున్నది.

సికింద్రాబాదు అల్లరి కేసు తీర్పుతర్వాత

గౌరవనీయులగు హైదరాబాదు రెసిడెంటుగారు సికింద్రాబాదు అల్లరుల సందర్భములో హత్యానేరము ఖాయముచేయబడి మరణదండన విధించబడిన ఫకీరాపై దయతలచి మరణదండనను ౧౦ఏండ్ల కఠిన ఖైదుకు తగ్గించినది అందరికిని తెలిసినదే. ఆసందర్భమున ఫకీరాపక్షపు వకీలు శ్రీకృష్ణారావు, బి.ఏ.,బి.ఎల్.,గారు కొన్నిబహిరంగ ప్రకటన కరపత్రములను అచ్చొత్తించి పంచిపెట్టినారు. అందులో ఫకీరాపై ఎవరిని చంపినట్లు నేరము మోపబడియుండెనో అమహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ యొక్క పినతల్లిని భార్యకును ధరణము నొసగులకై సహాయపడుటకుగాను ఒకచందను ఏర్పరచవలెననియు, ఆచందుకు జనులందరు ద్రవ్యమును చేయవలసినదనియు, అట్లుకూడిన ద్రవ్యమును బ్యాంకులోఉంచి దానిపైవచ్చు వడ్డీనిమాత్రము వారికి చెల్లించవలెననియు, వెలకు వడ్డీ మొత్తము అధమపక్షము ఇస్మాయిల్ జీవించియుండునపుడు అతడుసంపాదించు జీతమునకు సరిపోవునంతయైన ఉండవలెననియు విజ్ఞప్తి చేయబడినది.

అంతేగాక ఆవిధికి అప్పుడే సికింద్రాబాదులోనుండు ఒకవకీలు తన కొక మహమ్మదీయ కేసులో వచ్చిన ఫీజునుండి షు ౧౦౦ లను చెల్లించిరని తెలుపబడినది.

సోదర హిందువగు ఇస్మాయిల్ మరణించినందుకై విచారసూచకముగా శ్రీకృష్ణారావుగారు ౬-౨-౧౯౩౬ నాడు రాత్రి ౯ గంటలకు ఉపవాసము ప్రారంభించి, నిరుపవాసమే పుచ్చుకొనుచు ౧౦-౨-౧౯౩౬ ఉదయము ౯ గంటలవరకు ముగించిరి.

సాగర చిత్రం

హుసేన సాగరు కట్టపై కొత్తగా నిర్మింపబడిన ఉపవనమును "సాగర దమడ" అని పేరుపెట్టుటకు ప్రభుత్వముగారి ఫర్మానా ద్వారా మంజూరుచేయబడినది.

16 బాల్యవివాహములు ఒకేదినము జరుగుట

సికింద్రాబాదునందు మాఘశు॥ ౧౧ సోమవారమున మహారాజశ్రీ పుష్పల నాగభూషణముగారు తమస్వంత గృహమున ధర్మార్థముగా ౧౬ బాల్యవివాహములు పేదలకు చేసిరని తెలుపుటకు సంతసించుచున్నాను. ఆదేదినము సాయంత్రమున అతివైభవముతో నూరేగింపు జరిగెను. సుమారు అయిదువందల జనులకు భోజనాదులతోను, సత్కార్యములతోను కాలక్షేపము ముగించిరి. తదుపరి ఛాయాపటము దీయబడెను.

ఇట్లు
నీలా రాజయ్యగుప్త

ఉద్యోగ విషయములు

ఈ మధ్య ౧౩౪౫ ఫ నాటిఫర్మాను అనుసారం జ్ఞాన రంగాబాద అన్నలు తాలుక్దారుగారు మూడుమాసములకై మున్సరిం సు జేదారుగా వరంగల్లు నియమింపబడిరి.

ఈ ౧౩౪౫ ఫ నాటి ఫర్మాను అనుసరించి. సీనియారిటీనిబట్టి ఈక్రిందివారిని సుబేదారి పదవులపై స్థిరపరచుటకు మంజూరి చేయనైనది.

౧. శ్రీయుత నారాయణరావుగారు ౨. మౌ. అజీజ్ యార్‌జంగ్ ఖాన్ సా॥ ౩. మౌ. అబ్దుల్లా సతుఖాన్ సా॥ నారాయణరావుగారు సుబేదారి పదవిపై స్థిరపరుపబడి, ఇప్పటివలె ఆత్యాతు నాజముగా పనిచేయుదురు. మీరు అహమదలీఖాన్‌గారు నామము ఆత్యాతుపై ముస్సరింగానుండి మెదకు సుబేదారిపై నుంచబడి పనిచేయుచుందురు.

డాక్టర్ యం. వి. నాయుడుగారు

ఇంటువల్లన లోయపరచన ..... డాక్టర్ ఏ. వెంకటేశ్వ ..... దవాఖానాను ..... నిర్ణయించబడెను ..... సికింద్రాబాదు ..... పేదలకు ..... యుండిరి.

కమిటీకి కొన్ని సూచనలు

యాదగిరి గుట్ట దేవాలయము

భోనగిరి తాలూకాలోని యీ దేవాలయములో శ్రీ నరసింహస్వామివారు వేంచేసియున్నారు. దీనిని ఇటీవల "రైయతు" పత్రికా సంపాదకులగు శ్రీయుత మందుముల నరసింగరావుగారు దర్శించి దేవాలయపు కమిటీవారి శ్రద్ధను కొన్ని ముఖ్యాంశముల వైపు ఆకర్షించియున్నారు: ఆ విషయములు రైయతు పత్రిక (౫-౫-౧౯౩౬)లో వెలువడినవి: వారి లేఖయొక్క తెనుగు అనువాద మీక్రింద నియ్యబడుచున్నది.

"ఇటీవల నేను యాదగిరి నరసింహస్వామి వారి దేవాలయమును ఒక వెంకన్న ఉడిసందర్భములో దర్శించుట సంభవించినది. నేనచ్చట రెండుదినములు ఉంటిని. ఇంతకుముందు కూడ ఎన్నోసార్లు నేను అచ్చటికివెళ్ళియుంటిని. కాని పూర్వముకంటె ఇప్పుడు దేవాలయము సంబంధమైన ఏర్పాటులు ఎక్కువ బాగుగానున్నవి. ముఖ్యముగా పరిశుభ్రత విషయములో ఇప్పుడు ఎక్కువశ్రద్ధ తీసుకొనుచున్నారు. ఇది ప్రశంసనీయము. యాత్రికులకొరకు కొన్ని పాయఖానాలు కట్టించినారు. ఇంకను పారిశుధ్యము విషయము బాగుపరచవలసిన అవసరమున్నది. గుట్టపైనుండి పదియిరవై గజముల దూరముకిందికి దిగువరకు దుర్వాసనవచ్చును. కనుక యాత్రికులను పాయఖానాల నుపయోగ పరచుకొనవలయునని నిర్బంధించవలెను. ఇంకను కొన్ని పాయఖానాలను కట్టించవలెను. గుట్టపైభాగమునకు హద్దు కొంత ఏర్పరచి అది "సఫాయీ హద్దు" అని నిర్ణయించవలెను. ఆట్టి హద్దులోపల యాత్రికులు పాయఖానాకు పోయిట కాలకృత్యములు నిర్వర్తించుకొనగూడదని ఆటంకపెట్టవలెను.

యాత్రికుల ఉపయోగార్థము కొన్ని నీటి నల్లాలుపెట్టించి సౌకర్యము కలిగించినారు. కాని ఇవి యింకా కొన్ని కావలయునని అనిపించుచున్నది. కనుక మరికొన్ని పెట్టించినచో యాత్రికులకు శ్రమ తప్పిపోగలదు. గుండము లో నిల్చున్నవి కాని బావిలో స్నానము చేయుటయేకాక, బట్టలు ఉతుకుటకూడ జరుగుచున్నది. బట్టలు ఉతుకుటకు ఏర్పాటు వేరే కావలెను.

పైన చెప్పిన ఏర్పాటులు చేయుటలో ద్రవ్యము ఖర్చు అగును అను మాట నిజమే. కాని శ్రీ నరసింహస్వామివారి కృపవలన దేవాలయములో ఖర్చులుపోగా ధనము మిగులుచున్నది ౧౩౪౪ ఫసలీ పూర్తియగునాటికి పూర్వపు నిలవ కలిపి ౯౩ వేలు ఆదాయము వచ్చినది. ఖర్చుల మొత్తము ౭౫ వేలు అయినందున ౧౮ వేలు మిగిలియున్నవి. సగటున నెలకు ౭౫౦౦ కు తక్కువ ఉండదు. సగటు నెలవ్యయములు ౧౫ లేక ౧౬ వందలగును. కనుక చాల ఏర్పాటులు చేయుటకు వీలుకలదు.

ఈప్రాంతములో ఎక్కడను సంస్కృత పాఠశాల, ఆభాష నభ్యసించువారికి ఏర్పాటులులేవు, అట్టి పాఠశాలయొకటి దేవాలయము పక్షమున స్థాపించుటకంటె ఉత్తమమైన వ్యయము మరేదియగును? ఒకపండితుడు కూర్చుండి టీకవేళ ఒకరిద్దరు విద్యార్థులకు చదువు చెప్పుట చాలదు. సక్రమమైన పాఠశాలయొకటి స్థాపించవలెను. అచ్చట సాహిత్యము, తర్కశాస్త్రము, మొదలగునవి నేర్పునట్టి ఏర్పాటుల చేయవలెను. కనుక ముగ్గురునలుగురు ఉపాధ్యాయు లవసరమై యుండును. ఇట్టి పండితులు దొరకుట కష్టముకాదు. వారి జీతములకు వలయుధనము మిగిలించవచ్చును. ఇట్టి ఏర్పాటులు చేసిన పక్షమున చుట్టుపట్టులలో ౫౦ మైళ్ళ దూరమువరకు విద్యార్థులు వచ్చి ఉత్తమ విజ్ఞానమునుపొందు వీలుకలుగును. వారిభోజనాదులకు సౌకర్యములకూడ సత్రములో చేయ వీలుకలదు.

ఇదికాక సంస్కృత గ్రంథములను, ఆంధ్ర గ్రంథములను చేర్చి యొకమంచి గ్రంథాలయము ఇచ్చట ఉంచుట మంచిది. దీనికికూడ ద్రవ్యము మిగిలించవచ్చును. దీనిలో యాత్రికులగువారి ఉపయోగార్థము కొన్ని పత్రికలు తెప్పించుచుండుట చాల లాభప్రదము: ఈ విషయములవైపు దేవాలయపు కమిటీవారు శ్రద్ధ వహింతురని నమ్ముచున్నాను. దేవాలయపు వ్యవస్థాపకులు (ముంతజిము) అభిప్రాయ పుస్తకము నా చేతికి నా యభిప్రాయము వ్రాయుటకై ఇచ్చినప్పుడు నేనీవిషయముల నే సూచనచేసితిని. నా యీ యభిప్రాయమును ఇతరులును బలపరతురని నమ్ముచున్నాను.

యవజనుల చురుకుదనము

పోతుగడ్డ వార్తలు

(విలేఖరి)

భజనసమాజము సరిగా పనిజేయుచున్నది. సోమ, శుక్రవారములు భజన రేడులో నిర్ణయింపబడినవి. గ్రంథాలయమునకు పుస్తకములు ప్రోగుచేయబడుచున్నవి. పుస్తకములకొనునిమిత్తము సుమారు రూ ౬౦ వసూలుచందాలు వసూలుచేయవలెనని తీర్మానించనైనది. ఇంతవరకు రూ ౨౦ వసూలయినవి. పత్రికలు తెప్పించు ప్రయత్నముగూడా జరుగుచున్నది. అధ్యక్షమహాశయులు ఎక్కువ ఉత్సాహముతో పనిచేయుచున్నారు. యువజనసంఘం వారందరు వారితో సహకరించి తోడ్పడుచున్నారు. బాలికల ఉన్నతపాఠశాలయొక్క మాతృభారతి కాపీలు విక్రయించబడినవి.

హైదరాబాదు అనువంశిక ఆయుర్వేద వైద్యసభ

(స్వ. వి.)

అఖిలభారత అనువంశిక ఆయుర్వేద వైద్యమండలి (గుంటూరు) యొక్క హైదరాబాదు శాఖయొక్క ౧౦వమాసిక సమావేశము రామకోటిలో వెస్లియన్ ఆసెంబ్లీహాలులో ౩ఫిబ్రవరి ౧౯౩౭ సాయంకాలము ౬గం॥ల వేళ జరిగెను. శాఖాసంఘము యొక్క ఉపాధ్యక్షులగు వైద్యమండుల నారాయణగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

శాఖాసంఘాధ్యక్షులగు డాక్టర్ ఎ.అర్గసు. బి. యం ౦. యస్. గారు గుంటూరు, మచిలీపట్టణములకు సంఘముయొక్క పనినిగురించి యే పోయియుండినపుడు అక్కడ తమసంఘమును మెచ్చుకొనుచుండుటవిని వట్లు తెలియజేసిరి. అక్కడివారు హైదరాబాదునవచ్చి యిక్కడ పని ఏవిధముగ జరుగుచున్నదో నేర్చుకొనుటకు కోరబడిరట.

సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షులుగా వైద్య మండుల నారాయణ (సికింద్రాబాదు) గారే పేరు ఆమోదించబడెను.

పిమ్మట రోగనిదానమును గూర్చియు చేయి పట్టిచూచుటనుగూర్చియు ఉపన్యాసము జరుపబడెను. "నిజాం" ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ నుండియు యునానీ మహాసభతో సంబంధముగల రామకృష్ణయ్యగారు ఈ సమావేశమునకు వచ్చియుండి, అనువంశిక వైద్యసంఘము చేయుచున్న పనిని మెచ్చుకొని, నాడీ విధానమును గూర్చి ఉపన్యసించి, మున్ముందును ఇట్లతోడ్పడుచుండగలమని చెప్పిరి.

ఆంధ్ర నిధి

శ్రీయుత గాదేపల్లి జగన్నాథము, ఆంధ్రపైప్ (ఇన్నారెన్సు) చీఫు ఏజంటుగారు ఆంధ్రమహాసభ సందర్భమున వారి దానము (౧౦) పదిరూపాయల విరాళములు కట్టుట ముట్టినవి. శ్రీ జగన్నాథరావుగారికిన్ని, ఆంధ్రపైప్ ఇన్సూరెన్సువారికిన్ని కృతజ్ఞతా వందనములు తెలుపుచున్నాము.

ఆంధ్రమహాసభా స్థాయిసంఘ కార్యదర్శి { సం. ప్రతాపరెడ్డి / మం. రామచంద్రరావు

మిస్ లీలామణిగారికి ప్రభుత్వోద్యోగము

శ్రీమతి సరోజనినాయుడు గారి కూతురగు మిస్ లీలామణినాయుడుగారు ప్రభుత్వ విద్యాశాఖ సహాయ కార్యదర్శులుగా మూడువందల వేతనముపై నియమింపబడిరి- ద-న్యూ-

మహాశివరాత్రి ఉత్సవము

సికింద్రాబాదు హైద్రాబాదు భక్తమండలి వారు శ్రీయోగిని అమ్మగారి అధ్యక్షతన సికింద్రాబాదు కే-ఇ-యం- ఆసుపత్రి యెదురుగానున్న పంచముఖి ఆంజనేయాలయములో మహాశివరాత్రి ఉత్సవము ౨౧-౨-౧౯౩౭ శుక్రవారమునుండి ౨౫-౨-౧౯౩౭ మంగళవారము వరకు జరిపెదరు-ప్రతిరోజు ఉదయం ౬గం॥లనుండి ౧౨గం॥ల వరకును సాయంకాలము ౭గం॥లనుండి ౧౦గం॥ వరకును పూజా పునస్కారాది కార్యక్రమముగలదు. ౨౫-౨-౩౭ నాడు దీనలకన్నదానము జరుగునట.

ప్రకటన

ఇందువలన సమస్తజనులకు తెలియజేయుట యేమనగా, జనాబు హాజరతు వుల్లాఖాన్ వల్దు అబ్దుల్ గఫూరుఖాన్ గారివద్ద ఈ క్రింద కనుపరచిన నంబర్లు గల భూమిని నేను విక్రయించుకునినాను గాన ఈ భూముల విషయమై తాకట్టు ఉంచుకొన్న వారుగాని లేక విక్రయము పొందినవారుగాని లేక ఈఆ స్థితివిషయమై మరియేవిధమైన ఆక్షేపణగాని కలిగిన వారు ఉన్నయెడల ఈ తేదినుండి వారము రోజులలోగా నా అడ్రసుకు తెలుపుకొనవలసినది. వారము రోజులతర్వాత విక్రయపత్రాపేజు రిజస్టరు చేయించుకొనబడును గనుక తరువాతవచ్చే ఆక్షేపణలు చెల్లనేరవని ఇందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాను.

సర్వేనంబరు.	య.	గుంటలు.
౧౧౩	౧	౨౮
౧౧౮	౦	౧౯
౧౨౦	౦	౨౬

బేగంపేటలో జనాబు విక్రాపుల్ ఫ్రమా సాహ ఇలాకా హాయగావా స్థలములయొక్క లైనులో

ఇట్లు,
సి. రామచంద్ర పిళ్ళె,
౧౪౫ అర్సుబ్రాహ్మణస్ట్రీటు.
సికింద్రాబాదు.

బందరు ఫ్రెంచిపేట వివాదముచే మరియొక తమాషా

బందరులో ఫ్రెంచిపేట [illegible] బ్రిటిషువారును, తమదని బందరులోనుండు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారును అనుచున్నమాట ఇదివరకే తెలిసియున్నది. ఈవివాదమువల్ల ఇప్పుడొక తమాషా జరిగినది. బందరు మునిసిపాలిటీ [illegible] ప్రభుత్వ సంబంధమైన సంస్థగదా? ఫ్రెంచిపేటలో గల్లా సూర్యనారాయణగారు [illegible] వ్యాపారము చేయుచుండిరి. మునిసిపాలిటీకి 3 మైళ్ల చుట్టునుండు [illegible] "డేంజరస్ అండ్ అఫెన్సివ్ ట్రేడ్సు" అను భాగానుసారము [illegible] లైసెన్సు పొందవలెను. [illegible] లైసెన్సుఫీజు చెల్లించవలెననియు, లేనిచో ప్రాసిక్యూషన్ జరుపబడగలదనియు బందరు మునిసిపాలిటీవారు ఆ సూర్యనారాయణగారికి ఒక నోటీసు పంపిరి. సూర్యనారాయణగారు ఆ నోటీసు పత్రము తెచ్చిన అధికారితో ఫ్రెంచిపేటపై బందరు మునిసిపాలిటీకి అధికారము లేమకనుక తానుయుండగా ఫ్రెంచి అధికారులకు ఆవిషయము ఎఱుకపరచి, తదుపరి అవసరమగుచో లైసెన్సుఫీజు చెల్లింపగలననియు, లేదా ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారిచ్చు జవాబును తెలియపరచగలననియు చెప్పిపంపెను. తర్వాత ఆ నోటీసు పత్రము సూర్యనారాయణగారు తనయింటిలో [illegible] అంటించబడియుండుటచూచి, ఆవిషయము వెంటనే పుదుచ్చేరిలోనున్న ఫ్రెంచిగవర్నరుకు తెలియపరచిరి. దానికి ఫ్రెంచిగవర్నరు జవాబువ్రాయుచు, ఫ్రెంచిపేటలో నివసించువారు, ఫ్రెంచిపేటలోనుండు సంస్థలనుగురించిగాని, వ్యాపారమును గురించిగాని, బ్రిటిషు మునిసిపాలిటీకి ఏవిధమైన పన్నులనుగాని చెల్లించ నవసరములేదని తెలియపరచిరి. ఈజవాబులో ఒకప్రతి మునిసిపాలిటీకి సంబంధించిన వ్యవహారములను ఫ్రెంచిపేట అధికారులు బందరు మునిసిపాలిటీకి తెలియజేసిరి. సూర్యనారాయణగారు మునిసిపాలిటీవారు పంపిననోటీసును తీసికొనకుండుటచేతను, లైసెన్సుఫీజు కట్టకుండుటచేతను, బందరు మునిసిపాలిటీవారు సూర్యనారాయణగారిపై బందరు సబ్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో క్రిమినల్ [illegible] మునిసిపాలిటీస్ యాక్టు ననుసరించి దావా చేసిరి. బ్రిటిషుకోర్టుకు హాజరుకావలసినదని పిలిపించు పత్రమును ఫ్రెంచిపేటలో చెల్లుబడికాదని చెప్పి సూర్యనారాయణగారు అప్పత్రములను తీసికొనుటకు నిరాకరించిరి. దానివల్ల వాయిదాలమీద వాయిదాలు కాబడినవి గాని దావావిచారణ జరుగదయ్యెను. [illegible] ఇంతలో మునిసిపాలిటీవారు గుట్టుగా దావాను వాపసు తీసుకొనిరని తెలియుచున్నది. [illegible] కూడ [illegible] చున్నారు.

—

మైసూరు న్యాయవాదిమహాసభ

మైసూరు రాష్ట్రీయన్యాయవాదిమహాసభ రాబోవు ఏప్రిలునెలలో తుంకూరులో జరుగనున్నది. తుంకూరులో ఆహ్వానసంఘము ఏర్పడి, ఆమహాసభ దిగ్విజయముగా జరుగుటకై న్యాయవాదులందరు తోడ్పడవలసినదిగ కోరుచు ఒక విజ్ఞప్తి పత్రమును ప్రకటించినారు.

—

గాయత్రీమహాసభ

[illegible] మాసములో శ్రీ [illegible] గాయత్రీ [illegible] శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి [illegible] గాయత్రీ మహాసభయొకటి జరుగును. దానికి [illegible] హాజరుకావలసినదిగా అహ్వానించుచున్నారు.

—

బజారు ధరలు

దడువై రామనాథ్ గారు

(హైదరాబాదు ఉస్మానుగంజు)

౧౬-౫-౧౩౪౭ ఫ.

		పల్లా 1౹ రు.అ.వ
బళ్లారి గోధుమలు		,, ౧౨-౧౩
గోధుమలు జొల్లా మొ॥		,, ౧౨-౧౧౪
బియ్యము దొడ్డవి మొ॥		,, ౧౨౪-౧౩
,, నాణకం బెంట్లు క్రొత్తవి		,, ౧౩-౧౮
,, డిట్టో పాతవి		,, ౧౫-౧౬
,, కిచిడి సాంబాలు క్రొత్తవి		,, ౧౫౪-౧౬
,, రామసాగరాలు క్రొత్తవి		,, ౧౫-౧౬
,, కీరోడీలు మొదలు		,, ౨౨-౨౭
కందులు	పెద్దవి	,, ౭-౭౪
కందిపప్పు	పెద్దవి	,, ౧౨-౧౨౪
పచ్చపెసలు		,, ౯౪-౯
పెసరపప్పు		,, ౧౮౪-౧౫
వల్లిపెసలు		,, ౭-౭
మినుములు		,, ౭-౭౪
మినప పప్పు		,, ౧౮-౧౮
ఉలవలు		,, ౬-
జొన్నలు		,, ౭-౭౪
శనగలు		,, ౧౧-౧౧౪
సెనగలు	క్రొత్తవి	,, ౯౦-౯౪
పప్పు		,, ౧౨-౧౨౪
తవుడు		,, 31-౮
పత్తిగింజలు		,, ౭-౭
అవిసెగింజలు		,, ౭-౭౪
ఆముదములు		,, ౩-౩
[illegible]		,, ౫-2౪
తెల్లనువ్వులు		,, ౨౧-౨౨
బెల్లము		,, ౧౦-౧౨
ఎఱ్ఱ చక్కెర		,, ౧౮-౧౫
తెల్ల చక్కెర	శేరంకి ,,	౧౨-౧౨౪
మదరాసు చక్కెర		,, ౧౮౪-౧౮౪
వేరుసెనగ	చిన్నవి	,, ౧౬౪-౧౬౪
పసుపు		,, ౧౫-౧౬
మిరప కాయలు మొదలు		,, ౧౮-౧౬
చింతపండు క్రొ॥ మొ॥		,, ౨౩-౨౨
కొంతులు మంచివి 16 సేర్లకు		,, ౨-
అల్లం	12 సేర్లకు మొదలు	౧-౧౪
నెయ్యి	40 సేర్లకు	౪౦-౪౨
ఉల్లిగడ్డ	పల్లా 1౹	౫-౬
ఎల్లిగడ్డ	,,	౧-౨
వేరుశెనగనూనె	12 సే॥	౩౪-౮
చింతపండు పాతవి		౧౬-౨౦

ప్రతిమైలు ఎక్సైజు పన్ను విధింపరు

ఇండియాలో ప్రతిమైలు ఎక్సైజుపన్ను కొత్తగా విధింపబడునని రాయిటర్ అను ఇంగ్లండు పత్రికలో ప్రకటింపబడినది అబద్ధమని క్రిగ్సుగారు ఒక ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పిరి. విధింపబోవునప్పుడు ముందుగా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించెదరని.

తగ్గింపు రేట్లు

శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావుగారి జీవితము

గోలకొండ పత్రికకార్యాలయములో నాలుగు ...

"...వాడు దేవిపద్దనుకొని ఆయన ముఖం ఏదోగా పెట్టి ఊరుకొన్నాడు.

"ఏమిటి కొండంతయ్యా ఈ విమానం?" అని నిర్లక్ష్యంగా అడిగాడు కష్టాను. కష్టాన ఒక నిమిషం వింతగా చూచి "మీరు ఎక్కడికి వెళ్లారు?" అని అడిగాడు.

బెంగాలీ లాల్చీ-గాంధీటోపీ-పొట్టికం చెప్పులు వామనబాయనైనా కళకళలాడుతున్న ముఖం-ఎప్పుడూ ముఖంమీద నాట్యమాడే మందహాసం-నిర్లక్ష్యభావం-వయస్సు చూపిస్తున్న తల-తెలివితేటల్ని సూచిస్తున్న కళ్ళు-వెంకటేశ్వర్లని సూచిస్తున్న ఆకారం-ఇకంతా చూస్తే అర్థం ఎక్కువగా బాధించబడ్డవానిలా కనిపించలేదు కష్టానుకు.

"అదేదో యశోదేవి ఆలయం ఎక్కడో ఉందట మావాళ్లు చాలామంది వెళ్తున్నారు అక్కడికి నాకువెళ్లాలని బుద్ధిపుట్టింది" అన్నాడాయన మందహాసంతో.

"అక్కడికి అందరూ వెళ్లడానికి వీల్లేదే దీనికి మీకేమైనా అర్హత ఉందా?" అని అడిగాడు కష్టాను భుజంమీద చెయ్యివేసి.

ఆయన భుజంమీద ఉన్న చేతిని విదిలించి "నాకు అర్హత లేకేమిటి? నేను డబల్ గ్రాడ్యుయేటును ... భాషల ... వచ్చును ఒకసారి కూరాష్ట్రంలో ఓ దేవతామందిరానికి పెద్దగా ఉన్నాను మా రాష్ట్రంలో తెలుగుపత్రికా ... మాటాగుబస్సు కండక్టరుగా ఉంటున్నాను పద్యాలురాసాను పాటలురాసాను కథలురాసాను కబుర్లురాసాను నాటకాలు చారిత్రకగ్రంథాలు విమర్శపుస్తకాలు ఎన్నోరాశాను నాపాటలు అనేకపోట్ల అనేక సంఘాలలో అత్యుత్తమ ... పెద్దగా ... ఉన్నాననుకుంటాను ఇప్పుడు అవల్లాయనతో పాటుకే దేవతా మందిరానికి సహాయపూజారిగా ఉన్నాను ఇంకేం కావాలయ్యా నీకు" అన్నాడాయన మెడకొంచెం ముందుకువంచి.

"మీకెక్కువ అర్హతలు ఎలాగున్నా చివరకి కొంచెం నామకః ఉద్యోగం అనుకుంటూ ఉండొచ్చునా? ఏమంటారు" అన్నాడు కష్టాను చిరునవ్వుతూ.

"ఇంతేకొవచ్చు. నేనే అన్నాన మొన్న మాట అసలెక్కడైతే తక్కువైతే నాకేమైనా కొరత వచ్చిందా?"

"ఆమాట నేనూ ఒప్పుకొన్నానుగాని మీరు మరొక విమానంలో వెళ్ళరాదూ? ఈ విమానం లోస్థలం చాలదనుకుంటాను" అన్నాడు కష్టాను స్నేహభావంతో.

"జీనిలో ఎక్కువుంటారు?"

"మీరు గ్రంథకర్తలుగా కవులు కదా కొందరు మొదటివారి విమానం ఒకటి ఇప్పుడే వస్తుంది దానిమీద వెళ్ళడానికి కూడా మీకు అర్హత ఉండవచ్చునుకదా. దానిలో ప్రయత్నించండి" కష్టాను పలికాడు కొంతకోపంతో.

"దానిలో మాత్రం ఎక్కడానికి కొద్దిమంది వేచుకొని ఉన్నారు అక్కడను ఇలాగే అంటే నేనేంచేసేది అబ్బా నేనొల్ల ఇందులోనే వస్తా" అన్నాడాయన పట్టుదలతో.

"ఇంక వదలడనుకున్నాడు కష్టాను" "పిలేరండి యశోదేవి దగ్గరకొంచెం మన్నితం ప్రవరించండేం" అని లోపలికి దారిచూపించాడు.

ఆయన వెళ్లేముందు ఘల్లుగా "మూది పదుపో, తెలిగ్గా" అనుకుంటూరా లేకపోతే భావకవుల "మంజులం మధురం కోమలం" అని ప్రారంభించమంటారా?" అంటూ లోపలికి ప్రవేశించబోతూ-ముందెక్కిన ఆయన దృష్టిపెట్టాడు కొబ్బరి-"దండమయ్యా యీ అప్పుడే లోపలికి వచ్చేశారు గొల్లకొండ వ్యాపారులు" అంటూ లోపలికి వెళ్లాడు "నమస్కారం దయచెయ్యండి" అని పెద్దబాయన అయన్నికూర్చోబెట్టాడు.

ఇంతలో మరొకాయన వచ్చాడు. చేతిలో కట్ట, ఖద్దరు షేర్వాని, పంట్లాము, నల్లటిటోపీ-హైదరాబాదు-ముఖం. తెల్లని విరజిమ్మే చిన్న కళ్ళు-చకచక్యం-మనిషిలో ఎదుటివారి కి ... ఒయబుదే ... నమస్కారం, అన్నాడాయన.

యశోవిమానం

మొదటిపేజీ తరువాయి

వ కస్తూరు చూస్తూనే అతనునమస్కరించి కుశలమడిగి మాట్లాడ్డం ప్రారంభించాడు "ఏం ఇలాగయ చేశారు" అన్నాడు దరహాసిస్తూ కష్టాను "మరేంలేదు యశోదేవి కైలాసానికి వెళ్లే విమానాలున్నవట చూద్దాం వీలైతే ఒకసారి వెళ్లి వద్దామని యలుదేరాను ఈ విమానం కమదేనా ఏమిటి?" అన్నాడాయన. నిత్యంతము యశోదేవంటే ఎక్కువభక్తి అన్నాడు కష్టాను.

"చూడండి నేనుచెప్తాను యశోదేవి అంటేభక్తి లేనివారికి? కాని దానికి అనేకయజ్ఞాలు చేయాలి మేళ శ్రద్ధ బలం బుద్ధి, ధనం-ఒక్కొక్కప్పుడు అభిమానం మాత్రం కూడా-ఆమహాయజ్ఞాలకు ఆహుతి ఇయ్యవలసి వస్తుంది ఇవన్నీ ఆహుతి ఇవ్వడానికి ఉండవద్దూ ఒకటిఉంటే ఒకటిఉండదు మేళఉంటే ధనంఉండదు ధనంఉంటే మేళదొరకదు ఒక్కొక్కప్పుడు రెండూఉన్న గొట్లబుద్ధిబలం ఉండదు ఇవన్నీ ఉన్నవాడికి ఎక్కువ అభిమానం ఎక్కువఆత్మగౌరవం ఏర్పాటయింటే ఇంక వాడు భ్రష్టుడౌతాడు ఇలాంటి చిక్కులెన్నో ఉన్నవి నేనుమొన్న కౌన్సిల్ మహాయజ్ఞం చేద్దామనుకొన్నాను ధనందొరకలేదు ఒకసారి కార్పొరేషన్ సవనంచేస్తే కొంతవరం అయింది అప్పటినుండి తోబాచేసుకున్నాను అధికారం దానాకు మేళకూడా లేదు ధనం కోసం నాకుఖర్చెక్కువ అందరిలాగ కాదు ఒకరింటవాడు ఒకరైవరు ఒకరకరు ... ఇక ఎలాసాగుతుంది యశోదేవిని ఆరాధిస్తూ కూర్చుంటే" అనింకా ఏదోచెప్తున్నాడాయన.

కష్టాను మాటకుఅడ్డువచ్చి "మీవయస్సెంతండీ?" అని అడిగాడు.

"నలభైఏండ్లుంటాయి అలాగెందుకడిగారు?" అని కొంచెం ఆశ్చర్యంతో ప్రశ్నించాడాయన.

"ఇంతతక్కువ వయస్సులో ఎంతప్రపంచజ్ఞానం గడించాడండి మీకుచాలా లోకజ్ఞానంతెలుసును సుమండీ అందుకే మీరు నాలుగేళ్ళు ఎక్కువగా కనిపిస్తారు ఎంతమీరు ప్రసన్నముఖం కలవారైనా" అన్నాడు కష్టాను కళ్లువింతగాపెట్టి.

"కానివ్వండి పూర్వం మారాష్ట్రంలో నేను లేని యశోదేవతాలయం ఉండేదికాదు చిరంకాలం ఆదేవిని పూజించాను అనేకయజ్ఞాలు చేశాను, చేసిచేసిచేసారి పోయాను ఇప్పుడు కూడా ఆదేవిని మరవలేదు ఆమెనప్పుడప్పుడూ పూజిస్తుంటాను - అర్హతలు ఆదేవికి తెలుసును భాషల్లోనైనా కవిత్వం చెప్పగలిగినవాణ్ణి నాలుగుభాషాలు నాగొంతుచ్చు ఆమె మందిరానికి పెద్దనై కొన్నాళ్లున్నాను"

"అకాలంలో మందిరం పోడుపడింగట గా?" అని కష్టాను మాటుకడ్డు వచ్చాడు.

"దానికి నేనా కారణం అనేక కారణాలున్నాయి లెండి నాబాధ్యత కూడా కొంత ఉంది అదినేను ఒప్పుకుంటాను ఏదో నాకుకొద్దీ పూజించాను జీవితమంతా ఆమెకైతప్పు చేద్దామంటే నాసాధ్యంకాదు, నేను బ్రహ్మచారినికాను యజ్ఞాలెన్నా చేద్దామంటె తగినన్ని పరికరాలు నాదగ్గరలేవు వివాహమానవు నాయుష్షంతా ఇతరం ఏమైనా యజ్ఞాలు-చిన్నచిన్నవైనా-చేసి ఆదేవిని తృప్తిపరుస్తూనే ఉంటాను మీకువీలైతే ఆదేవి దర్శనం చేయించండి లేకపోతే నాకేమీ అంతతొందరలేదు" అని ప్రత్యుత్తరానికేదురు చూస్తూ నిశ్చలంగా నుంచున్నాడాయన.

"లోపలికి దయచెయ్యండి మీకంతభక్తి ఉంటేనేను నిరాకరిస్తానా?" అని ఆదరంతో ఆయనకు లోపలికిదారి చూపించాడు కష్టాను.

ఆయనా లోపలికి వెళ్లేసరికి ఒకఒక్కరొచ్చి గాలికి ఊగిపోతూవచ్చాడి ఖద్దరుషేర్వాని అక్కడక్కడ చిరుగులుపడ్డ ఖద్దరుపరాయి గాంధీటోపీ శిథిలమైపోయినచెప్పులు మసిన గడ్డం-అంతా తెలుపే చిరిచిరిగొను ... తప్ప ఆయనేదో ఆలోచిస్తూన్న మనిషిలాకనిపించాడు.

"ఎన్నాళ్లైందండీ ఈసర్వీసు కంపెనీ పెట్టి?" అనిఅడిగాడు కష్టానుమకొంచెం ఆలోచిస్తూ.

"స్థాపన అయి చాలాకాలమైనా ఏ పేళ్లనుండే విమానాలు నడుస్తున్నాయి Passengers కూడా అటేరావడంలేదు ఈమధ్యే కొంచెం ఎక్కువ రాకడం ప్రారంభించారు" అన్నాడు కష్టాను.

"మనవాళ్ల Standard చాలతక్కువ లేటు తక్కువపెట్టె పలసింది నాకుజ్ఞాపకమున్నంతవరకు ఇంగ్లాండు ఫ్రాంసు అమెరికా దేశాల్లో ఇంతకన్నా ...ం రెట్లు ఎక్కువరేటు ఉన్నప్పటికి ఇంతకన్నా ...ం రెట్లు ఎక్కువయిందిప్రయాణం చేస్తారు" అన్నాడాయన ఇంకాఏవో లెక్కలు మనస్సులో అల్లుతు.

"ఈలెక్కలన్నీ ఎప్పుడు వేసారండీ చాలా వింతగా ఉన్నాయి కొత్తవిషయాలు" అన్నాడు సాశ్చర్యలోచనుడై కష్టాను.

"మాకు పేపరొకటి ఉందిగా దానికోసం గాలెక్కలన్నీ అగసరం అదికాకుండా అంకెలలోచాలా ఇష్టం"

"చూడండి ఎక్కడకో చాలాతక్కువరేట్లు పెట్టినారు ఏపాటి అర్హతలున్నమనిషిని తీసుకొని వెళుతున్నారు ఇంతకన్నా తగ్గించామంటే స్పెషల్ బాగుండదు పనిరేటులు చూచి చాలా low standard అంటున్నారు ఇప్పటికే" అన్నాడు కష్టాను సంజాయిషీ

తామకూడా "స్తోత్రా" ఏమిటి యశోదేవి మందిరానికి అని ఇష్టాపూర్వకంగా కనుక్కున్నాడు కష్టాను.

అక్కడికి రావడానికి ఏం అర్హతకావాలి? ఇంగ్లండులో ౯౦ ఏళ్లవయస్సు దాకా నిరంతర కృషిచేసి ప్రతిష్ఠితుండీ అనేక మహాయజ్ఞాలు పన్నెనేగాని అర్హతలబింపదు ఫ్రాంసులో ౫౦ ఏళ్లదాకా విప్లవపరమైన్నయజ్ఞాలుపడిచేయాలి జర్మనిలోను ఇటలీలోను పొంతాళహోమంచేయాలి, వీరమహావిదయజ్ఞాలు అనేకసార్లుచేయాలి అమెరికాలో కుబేరజ్ఞం లక్ష్మీపూజ మాహేశ్వరం-ఇవి ఒక్కొక్కటి అనేకసార్లు చేయాలి. రష్యాలో హాలికేశ్వరయజ్ఞం కృషినాథమంత్రజపం లెక్కలేనన్నిసార్లు చేయాలి ఇక్కడ మనఅర్హతలేమిటి?" ఇలాప్రశ్నించాడు ఆయన.

"మావిమానం ఎక్కడానికి సరస్వతీపూజ చేయనక్కరలేదు జ్ఞానేశ్వర పూజ అక్కరలేదు ధైర్యసాహసాది దేవతలను బహిష్కరింపవచ్చు, ధ్వనిదేవతను మాడావిడి దేవతను నిత్యం ఆరాధిస్తూ కీర్తిమోటారుమన్ను సర్వీసు వారితో మంచిచేసుకుంటే చాలును ప్పెమరి వానుకబేరారాధకులకు కూడా అర్హత కలిగి వచ్చును" అన్నాడు కష్టాను.

కష్టాను ఆపాదు "మీరనుగ్రహించినట్టు కనిపిస్తుంది కొద్దిలో కీర్తిదేవిమందిరానికి మమ్మల్నే పెద్దలను చేస్తారు ప్లీజు."

"అక్కడే నాకులోపంఏమీలేదు చూద్దాం ఆకాలం వచ్చినప్పుడు నాకుయశోదేవి అంటేభక్తి నాచాకాలంనుండి, ఆమెసేవచేస్తున్నాను ఆమెదేవాలయాలు ఉన్నప్రతిచోటకు వీలైనంతవరకువెళ్లి ఆమెను ఆరాధిస్తుంటాను"

"అవును మీరు దేవాలయాలంటే చాలా ... ఇంత తెలిసినమీదట ప్రతిరాయిమీద ... అంటప్పుడు యశోదేవి ఉండడానికేమి?"

అయితే అప్పుడేరాను ఇక్కడికే ఇది overload ఐనట్టు కనిపిస్తుంది రెండవ విమానానికిపస్తా సెలవు" అనిఆయన గిరుక్కున వెనక్కితిరిగాడు.

ఇంక సూర్యుడస్తాద్రి చేరుకున్నాడు. ఆ మైదానంలో దీపాలఏర్పాటు ఇంకా జరగలేదు వచ్చినప్రజలు క్రమక్రమంగా పలచబారుతున్నారు నేనూ యీలుదేరాను వెళ్లిపోదామని ఒకబెంగాలీబాబు కాబోలు చేతిలో కొన్నుకుంటూ యశోవిమానాన్ని దానిలో ఎక్కేవాళ్లనుచూస్తూ నుంచున్నాడు నమస్కారం, అన్నాను అయిన ప్రత్యుత్తరమిచ్చాడు ఏం మీరుచూస్తున్నారా ఏమివెళ్లటానికా అన్నాడాయన ... "... ఉంటా ... ప్రొద్దున్నంతే ఒయటదాటిపోయి విక్షేపని కాచిసుండా?" అని నేను ... పోయాను అప్పటికే ఆలస్యమయిందని మ అవి ... లాడింది ఏదో సంజాయిషీ చెప్పుకొన్నాను.

ఆంధ్రులకు
౨౦ లక్షల నిజాం
రాష్ట్రాంధ్రుల అభి-
వృద్ధికి ముఖ్యసాధనము
గోలకొండ పత్రిక

గోలకొండపత్రిక
GOLKONDA PATRIKA
HYDERABAD-DECCAN
The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the only Telugu Newspaper
for H E H The Nizam's Dominions

వర్తకులకు
నిజాం రాష్ట్రము నిండియున్న
జిల్లాలలోని ఆంధ్రుల
తో వ్యాపారవృద్ధికి
సాధనము! గోలకొండ
పత్రికలో ప్రకటనము

Vol. 10. | Monday 17—2—1936 | No. 78

తిరస్కరణీ విద్య

సర్వవస్తువులను స్ఫటికముచేయగల కిరణాలు

ఒకగది అదిఅంత పెద్దదికాదు అంత చిన్నదికాదు అందులో ఒక చిన్న వేదిక అది అప్పటికప్పుడే వేయించబడినది ఆవేదిక అర్ధచంద్రాకారముగలిగి యుండెను దాని చుట్టును మేము కూర్చొనియుంటిమి ఎక్కడనో ఒక యలెక్ట్రిక్ డైనమో ఝుమ్మనుచుండెను అంతకుదప్ప మరేదియు శబ్దములేదు ఆ వేదికపై ఒక స్త్రీ నిలుచుండియుండెను ఆమె వెనుక ఒక కొయ్యచట్టము పెట్టబడియుండెను దానిలో కొన్ని పగుళ్లు కండ్లకగపించుచుండెను

ఎవరో మాట్లాడినట్లు "చూడండి ఆ హీరాకారము ఏవిధముగా అంతకంతకు సన్నబారుచున్నదో "

వెంటనే ఒక ఆశ్చర్యము కనపడెను ఆస్త్రీయొక్క ఆకృతి మొదట ఉన్నంతపరిమాణములోనుండక క్రమక్రమముగ సన్నగిల్ల నారంభించెను కాని ఆకారము ఇంకను కంటికి కనబడుచునే యుండెను అయినను ఆ స్త్రీ అదృశ్యమగుచున్నదని మాకువారిలకు తోచుచుండెను ఇంతలో మేము ఆ స్త్రీయొక్క తలవైపు దృష్టి ప్రసారించితిమి ఇదేమున్నది సరిగా తలవెనుకభాగమునసుండు చెక్కబోర్డు భాగములోని పగుళ్లు కనుపించుచుండెను ఆస్త్రీ ఏమో ఇంకను ఆకొయ్యచట్టమునకు ముందె —— ఏదో దయ్యమువలె — నిలచియుండెను అంతే ఆదే ఆ స్త్రీదర్శనమునకు ఆఖరు మరల ఆ స్త్రీ కనుపించలేదు ఆ కొయ్యల చట్టము మాత్రమే నిలచి యుండెను ఆ స్త్రీని తాకవచ్చును ఆమె మాట్లాడునపుడు మాటవినవచ్చును కాని ఆమె కనపడదు బహుశా ఆమె గాజు పదార్థముయొక్క తత్వమును పొందినదని చెప్పవచ్చును గాజు అద్దములోగుండా ఇతరవస్తువులను చూడవచ్చును కదా'

* * *

ఈ విచిత్ర రహస్యమును కనిపెట్టినవాడు ఇంతలోగా ప్రక్కగదినుండివచ్చెను కనిపెట్టినది అతడే ఆ యంత్రమును ఆడించినదిఅతడే, అప్పుడు మాట్లాడినది అతడే ఇప్పటికింకను అతనికి ౨౫ ఏండ్లునిండలేదు విశ్వవిద్యాలయపుగ్రాడ్యుయేటు అతనివృత్తి ఇట్టిక్రొత్తరహస్యములను కనుగొనుట ఇది అతడు తననుగూర్చి చెప్పిన విషయములు.

ఇతని పేరు జోసఫ్ ప్రిబిల్ ఇతనితండ్రి హంగరీ దేశములో ఒకప్రభుత్వాధికారి ఇట్లు ప్రిబిల్ గొప్పవంశములో పుట్టినవాడు

"మంత్రినీపనిఏమో చెప్పవూ, ప్రిబిల్ ? " ప్రిబిల్ ఇట్లుచెప్పెను "నాకు ఏవిధముగాలేని అవిధముగా కనిపింపజేయగల ఫిలిము చేయవలెనని చాలకుతూహలముగా నుండెడిది ఇప్పుడు అట్టి ఫిలిం కళావేత్తలకును శాస్త్రజ్ఞులకును గొప్ప సమస్య నేను పరిశోధించుచుండినప్పుడు నేనేవో కొన్ని కిరణములను చూచియుంటిని దానినిబట్టి నా మొదటి యంత్రమును ౧౮ నెలల క్రింద నిర్మించితిని అది చాల చిన్నది అంత మంచిదికూడా కాదు ఒకఏడాది క్రింద నేను రెండవ యంత్రము చేసితిని పోయినకొంది మాసములనుండి నేను నా మూడవయంత్రముతో పనిచేయుచుంటిని ఇదేల ? మొన్న మొన్నటివరకుకూడా నేను కనిపెట్టిన కిరణములతో మంచి సూర్యుని వెలుగు నుష్యానికి చేతులు లేవు ! అతని చొక్కా చే లో ఏమియు చేయలేకుంటిని అయితే ఇప్పుడు నేను పూర్తిగా గాలిసొరుబోట మంచిన సన్నని అల్యూమినియం రేకును మాయము చేయగలను నిజం ! " ఒక చిరునవ్వు, "నేనువస్తువులను మాయము చేయను వాటికి స్ఫటికతత్వమునిత్తును అంతే "

" ఆకిరణములవల్ల ఏవస్తువైనను స్ఫటికము వలెనగునా ?

హెర్ ప్రిబిల్ తలయూచెను "అగును

అయితే నేనొక అంజనము తయారు చేసియున్నాను దానిలోగుండా కిరణములు ప్రసరించనే ప్రసరించజాలవు దానినుపయోగించి నేను కొన్ని వస్తువులు కనపడునప్పుడుకొన్నింటిని మాత్రము కనపడకుండచేయగలను

* * *

మరల హెర్ జోసఫ్ ప్రిబిల్ తన యంత్రముకడకు పోయెను ఈ సారి అతడు మొట్టమొదటచేసియుండిన యంత్రముయొక్క స్విచ్చును నొక్కెను వేదికపై ఆకుపచ్చరంగు పూతగల ఒక బొమ్మకుర్చీయుండెను కుర్చీలో నొక బొమ్మ ఆబొమ్మ చేతుల మణికట్లుకు కొన్ని లోహపు కడియములు వైనమో పని ప్రారంభించెను—కిరణములు ప్రసరించసాగెను —కుర్చీలో ఏమియులేదు బొమ్మ అదృశ్యమైనది కాని కుర్చీయు, లోహపు కడియములును ఇంకను అక్కడ కనబడుచున్నవి

మరల అదే విచిత్రదృశ్యము బొమ్మ ఆకృతి క్రమక్రమముగా సన్నగిల్లుచు తుదకు అదృశ్యముకాగా బొమ్మవెనుకనుండిన చెక్క సందులు, పగుళ్లు కనబడుచుండెను ఈ సందులు పగుళ్లు మొదట స్పష్టముగా కనపడలేదు కాని క్రమక్రమముగా స్పష్టదృశ్యము లయ్యెను

ఇంకొక ప్రయోగము (యక్స్పెరిమెంట్) వేదికపై ఒక బొమ్మ కుర్చీమాత్రమేయుండును దానికి మంచి ఆకుపచ్చ రంగుపూత చూడవచ్చినవారిలో ఒకడు కుర్చీ వెనుకనుండి తనరెండుచేతులను ముందుకు చాచియుండెను ఆతని చేతులు పెద్దవి ఆ చిన్న కుర్చీపై చక్కగా కనపడుచుండెను యంత్రము పనిచేయ ప్రారంభించెను చేతుల ఆకారము క్రమక్రమముగా మాసిపోవుచుండ కుర్చీఆకారముఅంతకంతకు స్పష్టముగా కనపడసాగెను ఆ కుర్చీకిముందు రెండుచేతులును దయ్యమువలె కనిపించుచుండెను కుర్చీచక్కగా ఆకుపచ్చగా కనిపించుచుండెను మేము గోళ్లలోగుండా చూచుచుండగా చేతి ఎముకలు, కండలు కనపడుచుండెను ఆ చెక్కలోని సందులును, కుర్చీ ఆకారమున్నచోట అగోళ్ళగుండా కనబడుచుండెను ప్రేక్షకులలోనుండి ఒక స్త్రీయొక్క ఆశ్చర్య వినబడెను కుర్చీవానికనున్న మనుష్యానికి చేతులు లేవు ! అతని చొక్కా చేతులు ముగియుచోట గాలితప్ప మరేదియు లేదు కాని ఈఉత్తరకోటు కుర్చీని అందుకొనుచు పనిచేయును, చేతులచటనే ఉన్నవి కాని అనిమనకు కనపడుటలేదు

హెర్ ప్రిబిల్ ఇదియొక సామాన్యవిషయమని భావించును "ఎందుకనగా కిరణములు ఒకదానితో నొకటి కలిసి ప్రతిఫలించునప్పుడు మాత్రమే వస్తువులు కనపడును కిరణములు అ ప్రతిఫలదశను దాటినచో దృశ్యము మారి, అవస్తువు ఇక నెంతమాత్రము కనబడకుండ పోవును "

"ఈ కిరణములు చాల ముఖ్యములు ఇది ఊహించుము నీవు ఇంటికి పోలేవనుకొనుము ఇంటిలో ఏమియు కనపడదు-కాని నలుగురైదుగురు మనుష్యులు స్ఫటికాకారులు ఒకరొకరితో మాట్లాడుచుందురు పోనీ అదికాదు ఇంకొకటి-ఏదని చెప్పను' ఈవిధముగా ఎన్నెన్నియో ఊహించవచ్చును ఇప్పుడేచిత్రము మొన్న మొన్ననే క్రొత్తగా కనిపెట్టబడినదైనను, ఈప్రపంచము యావత్తులో మనజీవితములనే పూర్తిగా మార్చివేయవచ్చును "

మాకు సందేహము

"ఏదియు అసాధ్యము కాదు కాని ఇంకను కొవలసినంతకాల మున్నది "

ఇంతలో ఒక పెద్దమనిషి అందును నవ్వుచు వచ్చినవాడు అనెను "మీకునమ్మకము లేదా? అందరును ఈవిషయములను గూర్చి మాట్లాడుచున్నారు ౧౦ఏండ్లకాలములో అదృశ్యజీవములను ఈ ప్రపంచమునచూడలేమని మీరలు చెప్పగలరు?"

ఇదినిజమేనాయని మేము హెర్ ప్రిబిల్ను అడుగగా అతడు అదివట్టిమాట యనెను

"నామట్టుకు నాకు ఈకిరణములకుంగల అంత ప్రధానముకాదు నాకుముఖ్యమైనదికొన్ని వస్తువులను కనబడకుండ చేయుటకై అంజనము ఈఅంజనము పైజెప్పిన కిరణములకు విరుద్ధముగా పనిచేయునని నేను కనుగొంటిని అది నా ముఖ్యవిషయము "

"ఈయంత్రమును అంతకంతకు బాగుచేసి, భవిష్యత్తులో దానిసహాయముతో సేనలు, తుపాకులు, విమానములు మున్నగునవి కనపడకుండ పని చేయవచ్చునని మీరూహించరా?"

హెర్ ప్రిబిల్ గారికి సందేహము "నాకది నమ్మకము లేదు కాని కొన్ని విశేషములు గలవు వాటిని నేనిప్పుడు చూపించజాలను అవి రహస్యములు కాని ఈ యంత్రము యొక్క ఉపయోగములను గూర్చి బ్రహ్మాండముగా చెప్పజాలను "

* * *

ఆయంత్రముయొక్క భవిష్యత్తును గురించి మాట్లాడబోచ్చితిమి హెర్ ప్రిబిల్ చాల ఆత్రముతో యిట్లుచెప్పెను

"అవును నేను నాక్రొత్తయంత్రమును పూర్తిచేసినతర్వాత నేను దానిశక్తిని ప్రదర్శించుటకై ప్రపంచ సంచారము చేసెదను నాకప్పుడే స్పెయిను ఇంగ్లాండు ఫ్రాన్సు అమెరికాలనుండి లేఖలువచ్చినవి నేను దీనిపేటెంటును అమ్మను విషయములో ఏదియు అనుకొనలేదు. నేను కొన్నివేల యంత్రములను తయారు చేసి వాటిని అద్దెకిచ్చెదను. భవిష్యత్తును గూర్చి ప్రకటనచేయవలెనని నా ఉద్దేశ్యము "

ఆభవిష్యత్ప్రకటన ఆశ్చర్యమే

"ఒకఉదాహరణము ఒకరేసింగ్ కారున్నది మోటారు లేక్కన ముఖ్య భాగములకు పైజెప్పిన విచిత్రాంజనపుపూత ఉన్నది (అదియెట్టి ఉపద్రవమునుగాని చేయదు) ఆకారును అందరికి ప్రదర్శనము చేయుచున్నారు నాకిరణములు దానిపై ప్రసరింప జేయబడునను కొనుము అప్పుడు వెంటనే హఠాత్ అదృశ్యమగును దాని నీ మాయమగును యంజను తప్ప మరేదియు కనపడదు యంజనుయొక్క అన్ని భాగములును స్పష్టముగాకనబడుచుండును అయంజను గాలిమధ్యలో వ్రేలాడుచున్నట్లుండును

"ఇట్లే ఒకఓడనుగూర్చి ఆలోచింతము ఉన్నట్లుండి ఆఓడయొక్క స్థూలభాగమంతయుమాయమగును అందులోకేబిన్లు, యంత్రభాగము, లోపలిఏర్పాట్లు మున్నగునవన్నియు ఒక్కొక్కటికూడ పోకుండాకనపడును "

హెర్ ప్రిబిల్ సంతోషస్వాంతుడై యుండెను "ఇకమీద ఏవస్తువునుగాని చక్కగా చూడకుండా కొనవలసిన అవసరముండదు కారుయొక్క యంజినును, ముఖ్యభాగములను విప్పకుండనే చూడవీలగును ఏదైన తప్పుగానున్నచో ఈకిరణములను ప్రసరింపజేసి లోపల చూడవచ్చును ఇది నేనిప్పుడు పరీక్షించుచున్న విషయము

"డాక్టరు రోగినియక్స్రేతో పరీక్షించినట్లే నేనికముందు కారునుపరీక్షించగలను

దానివలన లాభమేమో తెలియునా? దానిచే యంజినుచెడినందువల్ల కలుగుఉపద్రవములు కలుగకుండనిలిచిపోవును అదిసాధ్యము లేకపోవు ఎందుకనగా, ఎప్పుడనిన అప్పుడు మనము ఏదిచెడినదో చక్కగాచూచి సరిచేసికొనవచ్చును కారు అప్పుడు తప్పక మంచిస్థితిలో లొంగియుండును "

ఇదిగొప్పవిషయమే

ప్రదర్శనము జరుగుచువేయున్నది ఇప్పుడు గదిలోకొందరు అమేరికాదేశీయులును, కొందరు ఆంగ్లేయులును గలరు మొదటవారికి నమ్మకము లేకుండును కానివారిప్పుడు మెచ్చుకొనుచున్నారు

ఇదంతయు ఒక పెద్దకలవలె నున్నది మనము స్ఫటిక పదార్థములోగుండా చూచినట్లు స్త్రీ శరీరముగుండా చూడగలము, [illegible] యంజను చూడగలము ఇంకను—— ఇంకను తెలియని ఊహాతీతములైనస్థితిలో ప్రభావితకరములు

ఇలస్ట్రేటెడ్ [illegible]

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad. Editor K Balakrishna Reddy.